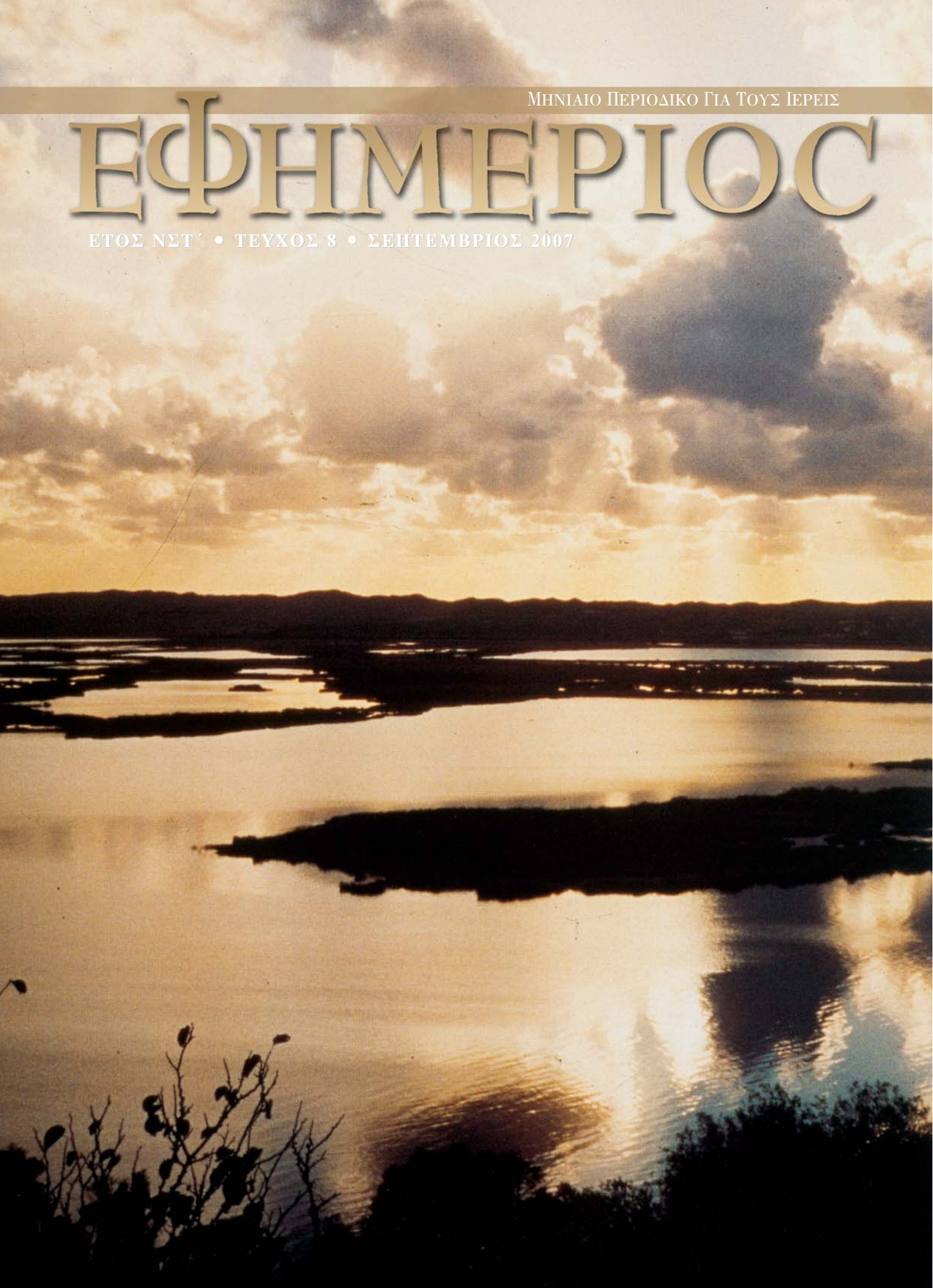

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΣΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 8 • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίων»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Σωκράτης Μαυρογόνατος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΕΞΟΦΥΛΛΟ: Ἡ φωτογραφία τοῦ ἐξωφύλλου, ἂν ἰδωθεῖ ἀπὸ μακρὰ, ἴσως νὰ ἀνακαλέσει τὶς εἰκόνες ποὺ ὅλο αὐτὸ τὸ καλοκαίρι ἔδειχναν τὴν καταστροφή ποὺ ἐπληξε τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι, ὅμως, μιὰ πανοραμικὴ ἄποψη τοῦ ὑγρότοπου τῆς Ροδιάς στὸν Ἀμβρακικὸ κόλπο σὲ ἓνα ἀσύλληπτης ὁμορφιάς ἡλιοβασίλεμα. Πολλὰ λέγονται γιὰ τὴν προσπάθεια νὰ ἀποκατασταθοῦν οἱ ζημιές ἀπὸ τὶς πυρκαϊές καὶ εἶναι εὐχὴ ὄλων. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε, πάντως, ὅτι ἡ πρόληψη εἶναι ἡ καλύτερη θεραπεία καὶ τὰ παθήματα ἂς γίνονται μαθήματα γιὰ ἓνα καλύτερο αὐριο ὄλων. Ἡ φωτογραφία εἶναι ἀπὸ τὴν ἔκδοση τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς «Ἑλληνικοὶ Ὑγρότοποι».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ καλοκαίρι τῆς ὁδύνης	σελ. 2-3
«Τάλεντ σόου» διαρκείας Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα	σελ. 5
Ὁ ὑγρότοπος τῆς Ροδιάς καὶ ἡ Ἱ.Μ. Προφήτου Ἡλιοῦ Πρεβέζης Λίτσας Ἰ. Χατζηφώτη	σελ. 6-7
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 8-13
Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θείου Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Γ')	
Ἀρχιμ. Νικοδήμου Κανσίσογλου	σελ. 14-15
Οἱ ἱεροὶ κανόνες, θεόπνευστοι ἢ θεοὶ; Παναγιώτου Μπούμη	σελ. 16-17
Τὸ θαῦμα τῆς διαβάσεως τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καὶ ἡ μινωικὴ ἔκρηξη του ἡφαστείου τῆς Θήρας Ἀθανασίου Ἰ. Δεληκοστοπούλου	σελ. 18-19
Ὁ π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης (Γ')	
Ἐπισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνοῦ	σελ. 20-21
Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ οἰκολογία Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου	σελ. 22-23
«Σκέψου σφαιρικά, δρᾶσε τοπικά» Πρωτοπρ. Βασιλείου Θερμοῦ	σελ. 24-25
Τὸ Εὐαγγελικὸ Ἀνάγνωσμα τῆς ἑορτῆς τῆς Τιμίας Σκέπης Διονυσίου Ἀνατολικιώτου	σελ. 26
Τὸ Βῆμα τῶν Ἀναγνωστῶν	σελ. 23-25
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα	σελ. 27-28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Ἀρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου	σελ. 30
Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα	σελ. 31

Μήνυμα του Μακαριωτάτου για τις πυρκαϊές

«Παρακολουθώ έναγωνίως έκ του μακρόθεν τις δραματικές σκηνές που έκτυλίσσονται στις φλεγόμενες περιοχές της Πατρίδος μας, όπου ο φυσικός μας δασικός πλοῦτος καταστρέφεται, περιουσίες πτωχῶν ἀνθρώπων καὶ κατοικίες γίνονται παρανάλωμα τοῦ πυρός καὶ ἰδίως ἀνθρώπινες ζωές θυσιάζονται. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω τὴ βαθύτατη θλίψη ἀπὸ τὴν ὁποία διακατέχομαι, γι' αὐτὴ τὴ συνεχιζόμενη κατάρρα τῆς καταστροφῆς καὶ παράλληλα νὰ διαβεβαιώσω ὅτι προσεύχομαι γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τῶν ἀθῶων θυμάτων, συμπαριστάμενος ἀπὸ μακριὰ στοὺς συγγενεῖς τους. Εἶθε νὰ σταματήσει ἐδῶ ἡ λαίλαπα τῆς φωτιᾶς καὶ νὰ ἀφθεῖ ὁ τόπος ἡσυχος νὰ συνεχίσει τὴν εἰρηνικὴ του πορεία».

Εὐχὴ πὺ συνέθεσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος γιὰ τὴν κατάπαυση τῶν πυρκαϊῶν

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ μας. Τούτῃ τὴν ὥρα τῆς μεγάλης δοκιμασίας πὺ διέρχεται ὁ τόπος μας ἐξ αἰτίας τῶν πυρκαϊῶν πὺ κατακαίουν τὸν φυσικὸ μας πλοῦτο, καταστρέφουν περιουσίες καὶ ἀφαιροῦν ἀνθρώπινες ζωές, αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκη νὰ καταφύγουμε στὴ βοήθειά Σου, ζητώντας τὸ ἔλεός Σου γιὰ τὴ σωτηρία μας. Σὺ, Κύριε, διεφύλαξες ἀπὸ τὴ φωτιά τοὺς Ἁγίους Τρεῖς Παῖδας, καὶ πολλοὺς Ἁγίους Μάρτυρες Σου ἐδόξασες, ὅταν διέταξες νὰ μὴ τοὺς ἐγγίσουν οἱ φλόγες τῆς καμίνου καὶ τὰ πεπυρακτωμένα σίδηρα τῶν βασανιστῶν τους.

Κατάπαυσε, Κύριε, τοὺς ἰσχυροὺς ἀνέμους πὺ πολλαπλασιάζουν τὴν καταστρεπτικὴ δύναμη τῆς φωτιᾶς καὶ ἐνίσχυσε τοὺς ἀνθρώπους πὺ ἔχουν ὡς καθῆκον τους τὴν ἀντιμετώπισή της. Δῶσε δύναμη καρτερίας σ' ἐκείνους πὺ ἐπλήγησαν καὶ ἔχασαν τὶς περιουσίες τους, καὶ παρηγόρησε ἐκείνους πὺ εἶχαν στὴν οἰκογένειά τους θύματα. Ἡ Ἐκκλησία μας προσεύχεται γι' αὐτοὺς πὺ ἔχασαν τὴ ζωὴ τους καὶ γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τους. Ὑπῆρξαν ἀθῶα θύματα μιᾶς δραματικῆς τραγωδίας πὺ ἔχει βυθίσει στὸ πένθος ὅλους μας.

Δὲν γνωρίζουμε, Κύριε, τὶς αἰτίες αὐτῶν τῶν πυρκαϊῶν. Ἄλλ' εἴτε αὐτὲς ὀφείλονται στὸν καύσωνα ἢ σὲ ἀμελεῖ ἑνέργεια ἀνθρώπου, συγχώρησε τοὺς ἀμελεῖς καὶ διάσωσε τὸν λαόν Σου καὶ τὴν κληρονομίαν Σου ἀπὸ τὴν ἀπειλή, ἀπὸ τυχόν συνέχιση τῆς καταστροφῆς καὶ ἀπὸ ἀναζωπύρηση τῶν ἐστιῶν. Ἐάν, ὅμως, οἱ φωτιές ὀφείλονται σὲ δόλια ἑνέργεια ἐμπρηστῶν, τότε, Κύριε, στείλε τὴ δίκαιη ὀργή Σου ἐπάνω τους καὶ τιμώρησέ τους παραδειγματικὰ γιὰ τὸ ἔγκλημα πὺ θεληματικὰ διέπραξαν σὲ βάρος ὄλου τοῦ λαοῦ μας καὶ τῆς Δημιουργίας Σου.

Κύριε, εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ καὶ ὁμολογοῦμε τὰ πάθη μας. Ὅμως, Κύριε, «Σοὶ μόνῳ ἁμαρτάνομεν ἀλλὰ καὶ σοὶ μόνῳ λατρεύομεν». Ἀναγνωρίζουμε τὰ λάθη μας καὶ μετανοοῦμε γι' αὐτὰ μὲ δάκρυα. Συγχώρησέ μας τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ δίδαξέ μας τὰ δικαιώματά Σου. Σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη ὥρα μὲ τὸ εὐλογημένο χέρι Σου σκέπασέ μας καὶ προστάτευσε τὸν τόπο μας, ρῦσαι μας ἀπὸ πάσης περιστάσεως καὶ ξαναδῶσε μας τὴ χαρὰ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἀσφάλειας. Πρεσβευτές μας ἐπικαλούμεθα τὴν Πάναγνη Μητέρα Σου καὶ ὅλους τοὺς Ἁγίους Σου. Ἀμήν.

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΣΤΟΥΣ ΠΥΡΟΠΑΘΕΙΣ

Τὴν θλίψη τῆς ἐξέφρασε ἡ Δ.Ι.Σ. γιὰ τὶς καταστροφικὲς πυρκαϊὲς ποὺ ἄφησαν χαίνουσες πληγὲς σὲ ὄλο τὸ σῶμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ καλεῖ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐντείνουν τὶς προσευχὲς τοὺς ὥστε γρήγορα νὰ παρηγορήσει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὅσους ἐνοιωσαν ψυχικὸ καὶ σωματικὸ πόνο κατὰ τὶς ἡμέρες αὐτές. Ὁ Σεβ. Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος παρουσίασε στὴ Δ.Ι.Σ. Ἐκθεση μὲ λεπτομερεῖς περιγραφὲς καὶ καταγραφὲς τῶν ζημιῶν ποὺ υπέστησαν οἱ συνάνθρωποί μας στὴν Πελοπόννησο καὶ στὴ Στερεὰ Ἑλλάδα κατὰ τὶς πρόσφατες πυρκαϊές. Ζημιές ψυχικὲς ἀπὸ τὸ θάνατο προσφιλῶν προσώπων τους, ζημιές στὶς κατοικίες καὶ στοὺς Ἱερούς Ναοὺς, στὶς ἀγροτικὲς περιουσίες καθὼς καὶ ζημιές στὸν εὐρύτερο δασικὸ καὶ φυσικὸ πλοῦτο τῶν περιοχῶν αὐτῶν. Ὁ Σεβ. ὡς Μέλος τῆς Συνοδικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἀποτελουμένης ἀπὸ τὸν Ἀντιπρόεδρο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβ. Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνα καὶ τὸν Γραμματέα τῆς Σ. Ε. Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεο Ἄνθη, ἐπισκέφθηκαν τὶς Ἱ. Μητροπόλεις, τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά, τὴν ὑπαιθρο τῶν περιοχῶν αὐτῶν τῆς πατρίδος μας καὶ διαπίστωσαν ἐπιτόπου τὸ μέγεθος τῶν καταστροφῶν. Διαπίστωσαν τὴν ἄμεση ἀνταπόκριση τῶν οἰκείων Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ τῶν Ἱερέων μὲ πλειάδα συνεργατῶν τους καθὼς καὶ τὴ διάθεση τῶν Ἰδρυμάτων τους γιὰ τὴν φιλοξενία καὶ τὴν ὅποια παροχὴ νοσηλείας τῶν πυροπαθῶν. Σὲ μία ἀκόμη ἄμεσότερη ἀνταπόκριση στὶς ἀνάγκες, ἡ Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔστειλε ἀμέσως τρόφιμα, σκεπάσματα καὶ ζωοτροφές σὲ διάφορες πυροπαθεῖς περιοχές καὶ συνεχίζει νὰ ἀποστέλλει ποικίλη βοήθεια. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε: α) Τὴν ἀποστολὴ ἐπιπλέον 500.000,00 € ἀπὸ τὴν Ε.Κ.Υ.Ο. στὶς περιοχές αὐτές. β) Τὴν συγκέντρωση χρημάτων ἀπὸ τὶς Ἱερές Μητροπόλεις, τὶς Ἱ. Μονές καθὼς καὶ τὰ Ἱ. Προσκυνήματα γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ. Τὸ συνολικὸ προῖον τῆς προσπάθειας αὐτῆς θὰ δοθεῖ στὶς πληγείσες Ἱερές Μητροπόλεις γιὰ τὴν ἐπισκευὴ οἰκῶν, Ἱερῶν Ναῶν, Σχολείων καὶ τὴ δημιουργία ὑποδομῶν στὴ γεωργία καὶ στὴν κτηνοτροφία τῶν τόπων ἐκείνων.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ Ἱ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ

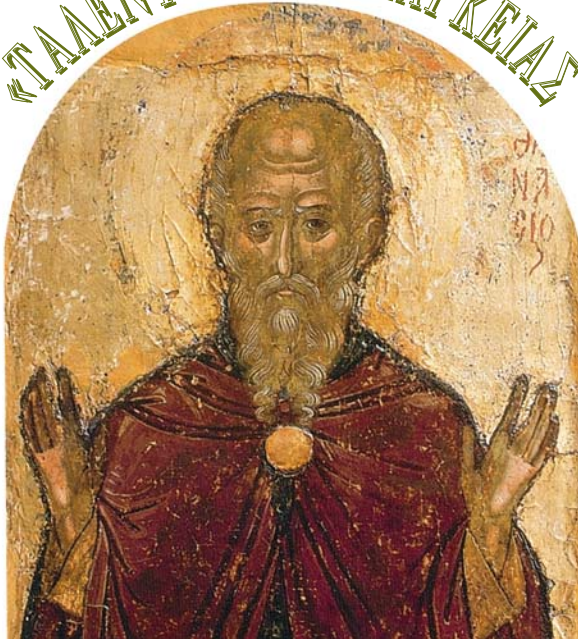

• Σαράντα τόνους ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας, ποὺ συγκέντρωσε ἡ Ἱ. Μ. Φθιώτιδος μὲσῶ τῶν Ἱενοριῶν, μετέφερε στὶς 4 Σεπτεμβρίου μὲ ἕξι μεγάλα φορτηγὰ ὁ Σεβ. κ. Νικόλαος ἐπικεφαλῆς εἰκοσαμελοῦς ἀντιπροσωπείας κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, σὲ πληγείσες περιοχές τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Ἡλείας καὶ Τριφυλίας. Ἡ βοήθεια δόθηκε στοὺς ἀρμόδιους φορεῖς παρουσία τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλείας καὶ Τριφυλίας στὴ Ζαχάρω καὶ στὸν Καρατούλα γιὰ νὰ μοιρασθοῦν στοὺς πυροπαθεῖς τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες. Μετὰ τὸν Καρατούλα ὁ Σεβ. ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱ. Μ. Παναγίας Κρεμαστῆς, ἡ ὁποία βρέθηκε στὴ μέση τῶν πυρκαγιῶν, ἀλλὰ κατὰ θαυματουργικὸ τρόπο διασώθηκε ἀπὸ βεβαία καταστροφή. Ἀπὸ ἐκεῖ φαίνεται καὶ ὅλη ἡ ἔκταση τῆς καταστροφῆς στὴν εὐρύτερη περιοχή.

Ἀκολούθησαν καὶ ἄλλες ἀποστολές μὲ χρηματικὴ βοήθεια καὶ εἶδη πρώτης ἀνάγκης καὶ ἀποφασίστηκε ἡ φιλοξενία 10 γερόντων στὸ Γηροκομεῖο Λαμίας, 40 μαθητῶν στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Γυμνάσιο καὶ Λύκειο Λαμίας καθὼς καὶ 100 πυροπαθῶν στὶς κατασκηνώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ὡς τὴν ἀποκατάστασή τους.

• Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Πανελληνίου Ἱ. Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου ἀπεφάσισε νὰ ἐνισχύσει οἰκονομικῶς 110 οἰκογένειες ἀπὸ τὶς πληγείσες περιοχές μὲ μηνιαῖο ἐπίδομα 500 € ἐπὶ ἕξ μῆνες. Ἡ συνολικὴ βοήθεια θὰ ἀνέλθει στὰ 330.000\$ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν οἰκογενειῶν θὰ δηλωθοῦν ἀπὸ τοὺς κατὰ τόπους Σεβ. Μητροπολίτες.

«ΤΑΛΕΝΤ ΣΟΥ» ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Πρόσφατα μιὰ ομάδα νεαρῶν, πού εἶχαν πνευματικές ἀναζητήσεις, ἐπισκέφτηκε ἕναν ἀσκητὴ τῆς ἐποχῆς μας. Ἐκεῖ ἄρχισαν ἔντονη συζήτηση. Οἱ νεαροὶ ἐξέφραζαν τὴν ἀγωνία τους καὶ τὸ πελάγωμά τους γιὰ τὴν πορεία τῆς κοινωνίας – τῆς ἄμεσης ἀλλὰ καὶ τῆς εὐρύτερης. Ὡστόσο ὁ γέροντας παρέμενε γαλήνιος καὶ ἀτάραχος. Ναι μὲν δὲν ἤξερε καθόλου καλὰ τὰ διαδραματιζόμενα μέσα στὸν «ἄκοσμο» κόσμο, ἤξερε ὅμως καλὰ τὴν οὐσία τῆς ζωῆς. Καὶ τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Ζωῆς. Καὶ δὲν ἀνησυχοῦσε. Καὶ εἶχε γιὰ ὅλα «τὸν καλὸ λογισμό», σταθμίζοντας καὶ ζυγίζοντας μὲ τὴ ζυγαριὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ὅταν ἡ «κατάφωρη ἐπιείκεια» τοῦ γέροντα ὑπερέβη τὰ στενὰ ὄρια τῶν καρδιῶν τῶν ἀκροατῶν του, ἕνας νεαρὸς τοῦ λέει λίγο ἔντονα, (μιλώντας γιὰ τὴν τηλεόραση):

–Μὰ, πάτερ, πού βλέπετε κάτι σωστό; Στὰ «τάλεντ σόου» («διαγωνισμοὺς ἀνάδειξης τάλεντων» – καὶ ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια γιὰ τί πρόκειται) ἢ στὶς ἄκρατες αὐτοπροβολές;

Ἄλλὰ ὁ γέροντας γαλήνια τοῦ ἀπάντησε:

–Παιδί μου, δὲν ξέρω λεπτομέρειες γι' αὐτὰ τὰ... «πὼς τὰ εἶπες;» (τάλεντ σόου). Ὅμως σκέπτομαι πὼς κάτι ἀνάλογο εἶναι τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ. Μιὰ διαρκὴ ἀξιολόγηση δὲν κάνει καὶ ὁ Θεός; Ἄλλὰ, γιὰ νὰ γυρίσουμε στὶς ἀνθρώπινες «ἀξιολογήσεις», αὐτὸ πού κάθε φορὰ τὶς διαφοροποιεῖ εἶναι τὰ κριτήρια καὶ οἱ ἐπιδιώξεις. Ἡ πίστη, ἡ καθαρότητα, ἡ εὐλικρίνεια, ἡ

εὐγένεια, ἡ ἀρετὴ. Καὶ ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς «ἐξετάσεις» –ἔτσι τὶς ἀποκάλεσε ὁ παππούλης– νὰ κοιτᾶμε νὰ βγάζουμε ἐμεῖς, ἐσὺ κι ἐγώ, δηλαδή, καὶ ὁ καθένας μας, θετικὸ ἀποτέλεσμα κέρδος γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Καὶ μὴ φοβᾶσαι τὴν περίτεχνη, βαρύγδουπη βαβούρα· αὐτὴ σὲ λίγο θὰ σβήσει. Ἐνῶ ἕνα ταλέντο, μὲ μιὰ σωστή καὶ στιβαρὴ ἀξιοποίηση, θὰ ἀποδειχτεῖ εὐλογία μεγάλη γιὰ τὸν τομέα του καὶ ὅλο τὸν περίγυρό του.

–Μὰ πάτερ, ἀντέτεινε ἄλλος νεαρὸς, μιὰ σκέτη αὐτοπροβολὴ εἶναι καὶ μανιὰ ἐπίδειξης. Παντοῦ ἔκδηλο μέσα τὸ «ἐγώ»...

–Ναί, παιδί μου, δὲν ἀντιλέγω. Ὅμως νὰ ξέρεις καὶ τοῦτο: Μπορεῖ καμιά φορὰ νὰ κυριαρχεῖ σὲ κάποια περίπτωση καὶ ὀφθαλμοφανῶς τὸ «ἐγώ», ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ ρόλος μας νὰ κρίνουμε ἐμεῖς. Γιατί δὲν τὰ ξέρουμε κι ὅλα...

Ἄρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

Θυμᾶσαι μήπως, γιὰ παράδειγμα, τί εἶπε ὁ Ἡσαΐας, ὅταν «ἀναρωτιόταν» ὁ Θεός, ποιόν νὰ στείλει νὰ κηρύξει στὸ λαό Του; Εἶπε: «Ἴδού εἰμι ἐγώ, ἀπόστειλόν με» (Ἡσαΐου 6,8). Μπορεῖ νὰ φαίνεται κι ἐδῶ τὸ «ἐγώ». Ὅμως ἐδῶ τὸ «ἐγώ» εἶναι εὐλογημένο· ἐδῶ εἶναι «ἐγώ»–προθυμία, «ἐγώ»–αὐταπάρηση, «ἐγώ»–θυσία, «ἐγώ»–διακονία, γιὰ ἰδανικὰ πού μετρᾶνε. Αὐτὰ καθορίζουν, ἀλλὰ καὶ κρίνουν τὴν πορεία.

Καὶ κατέληξε ὁ γέροντας:

–Παιδιά μου, στὴ ζωὴ μας δὲν ὑπάρχει οὐσιαστικὰ ἡ διάκριση «ἄσπρο-μαῦρο». Ἡ μᾶλλον, ἡ ἀποστολή μας δὲν εἶναι οὔτε νὰ βάζουμε ταμπέλες, οὔτε νὰ διαιροῦμε ἀνάλογα μὲ «χρώματα» κ.λπ. Τὸ νόημά της ἔγκειται στὸ νὰ μεταμορφώσουμε καὶ νὰ μεταστοιχειώσουμε τὸ κάθε μαῦρο σὲ ἀκηλίδωτο, ἀπαστράπτον λευκό. Ἐτσι βοηθίεται ὁ κόσμος!

Καὶ συνέχισε γιὰ λίγο ἀκόμη ὁ γέροντας:

–...Καὶ μὴ ξεχνᾶτε μιὰ «τεχνικὴ» λεπτομέρεια: Νὰ φροντίζετε ὅπωςδήποτε, ὅταν θὰ σκύψετε νὰ βοηθήσετε τὸν ἄλλο, τὸν πεσμένο, γιὰ νὰ τὸν σηκώσετε, νὰ σηκωθείτε ΚΑΙ ἐσεῖς. Ὅχι νὰ κολλήσετε καὶ νὰ καθηλωθεῖτε κι ἐσεῖς στὸ τέλμα. Γιατί τότε «θὰ εἶναι ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης»... Λοιπόν, προχωρήστε!... Ὁ Χριστὸς περιμένει καὶ ἀξιολογεῖ τὴν κάθε ἐργασία μὲ τρόπο ἄψογο.

Πολλά ειπώθηκαν για τις καταστροφές από τις πυρκαϊές τούτου τού καλοκαιριού. Περισσότερα ακόμη διατυπώθηκαν για την προστασία των δασών και τη σωτηρία του περιβάλλοντος, που τώρα, φεῦ, αντιληφθήκαμε πώς «οί καιροί οὐ μενετοί...» και αφού πληρώθηκε ἡ φετινὴ ἐμπειρία, κυρίως, με μιὰ σχεδὸν ἑκατόμβη καμένων ἀνίσχυρων ἀνθρώπων. Γιὰ τὸν ὄλεθρο ειπώθηκαν πολλά. Ἄς μιλήσουμε ἐδῶ γιὰ τὴν ἐλπίδα!

Τὸ πλεούμενο, πριάρι τὸ λένε οἱ ντόπιοι, ξεκίνησε ἀπὸ τὸ μικρὸ ἀγκυροβόλιο τοῦ Κέντρου Ὑγροτόπων Ροδιᾶς, πού στεγάζεται στὸ παλιὸ πέτρινο σχολεῖο τοῦ χωριοῦ Στρογγυλὴ Ἄρτας, πέντε χιλιόμετρα ἀπὸ τὸν δρόμο Πρέβεζας -

εἶναι καὶ ἡ ποικιλία τῶν ψαριῶν πού ζοῦν στὰ νερὰ αὐτά, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ χέλια, πού ἀποτελοῦν καὶ τὸν σημαντικότερο χελότοπο στὴν Ἑλλάδα.

Στὴ λιμνοθάλασσα τῆς Ροδιᾶς ὑπάρχουν τρία διβάρια, δηλαδὴ αὐτοτελεῖς λιμνοθαλάσσες χωρικές ἐνότητες, πού ὀριοθετοῦνται ἀπὸ φυσικοὺς σχηματισμοὺς καὶ κλίνονται σὲ φυσικὰ ἀνοίγματα με τεχνητοὺς τρόπους, ἀποβαίνοντας χῶροι ψαρέματος με παραδοσιακὸ τρόπο. Εἶναι τὰ διβάρια Τσουκαλοῦ, Κωνσταντιο καὶ Ἅγιος Γεώργιος, πού διαχειρίζεται, μετὰ ἀπὸ δωρεὰ ιδιώτη, ἡ Ἱ.Μ. Προφήτου Ἡλιοῦ Πρεβέζης, ἡ ὁποία ἔχει ἀναλάβει μιὰ σπουδαία πρωτοβουλία γιὰ τὴ διατήρηση τῆς μονα-

Ὁ ὑγρότοπος τῆς Ροδιᾶς καὶ ἡ Ἱ. Μ. Προφήτου Ἡλιοῦ Πρεβέζης

Τῆς Λίτσας Ἱ. Χατζηφώτη

Ἄρτας - Ἰωαννίνων, καὶ ἀνοίχθηκε στὸν ὑγρότοπο τῆς Ροδιᾶς, στὴ βόρεια περιοχὴ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Ἐκπληκτικὰ πρωτόγνωρη ἐμπειρία, ὄνειρεμένος σύντομος περίπλους με ἀφάνταστες καὶ πολυποίκιλες ἐκπλήξεις. Ὁ καπετάνιος σὲ ὅλη τὴ διαδρομὴ ἔδινε πληροφορίες γιὰ τὴν ἱστορία, τὴ γεωλογία, τοὺς τρόπους ψαρέματος, τὰ πουλιὰ καὶ τὰ φυτὰ πού συναντούσαμε, τὰ προβλήματα ἀλλὰ καὶ τὴ σπουδαιότητα τοῦ ὑγρότοπου αὐτοῦ.

Στὴ ΒΔ περιοχὴ τοῦ Ἀμβρακικοῦ ὑπάρχει τὸ μεγαλύτερο «μωσαϊκὸ ὑγροτοπικῶν συστημάτων» τῆς Ἑλλάδος με λιμνοθάλασσες, καλαμιῶνες, δάση καὶ ἀλμυρόβαλτους. Τὸ ΒΔ σημεῖο τῆς καταλαμβάνει ὁ ὑγρότοπος τῆς Ροδιᾶς, ὁ μεγαλύτερος ἐνιαῖος καλαμιῶνας στὴν Ἑλλάδα, ὅπου ξεχειμωνιάζουν κάπου 100.000 πάπιες (ὁ μεγαλύτερος πληθυσμὸς τοῦ εἴδους στὴν Ἑλλάδα), ἡ μεγαλύτερη ἀποικία ἐρωδιῶν στὰ Βαλκάνια καὶ ἡ τρίτη σὲ μέγεθος ἀποικία ἀργυροπελεκάνων στὴν Εὐρώπη. Πέρα ἀπὸ αὐτὰ ἐδῶ σταθμεύουν καὶ ἀναπαράγονται περισσότερα ἀπὸ 250 εἶδη πουλιῶν. Ἀνάλογη

δικότῃς τῆς περιοχῆς καὶ τῆς ὀριθοπανίδας καὶ ἔχει δημιουργήσει πρωτότυπες καὶ ἐντυπωσιακές ἐγκαταστάσεις με ντόπια ὑλικά, στὴ λιμνοθάλασσα Κωνσταντιο. Ἐκεῖ ἔχει κατασκευαστεῖ πάνω σὲ ξύλινους πασσάλους με καλάμια καὶ ἄλλα ντόπια ὑλικά, ψαροκαλύβα, ἐκκλησάκι ἀφιερωμένο στὴν Ἁγία Ἄννα, ἐντυπωσιακὸ ξύλινο παρατηρητήριο καὶ ἐπιτεύχθηκε ἀνάπλαση τῶν διβαριῶν με τρόπο πού ἀποτελεῖ πρότυπο γιὰ ὅλες τὶς ἑλληνικὲς λιμνοθάλασσες.

Ὁ Καθηγούμενος π. Ἐφραίμ καὶ μοναχοὶ τῆς Μονῆς, με ψυχὴ τὸν π. Ἀγαθάγγελο Καμβύση, πτυχιούχο Φυσικό, δημιούργησαν τὸ Κέντρο Ὑγροτόπων Ροδιᾶς, ὅπου ἐπιτελεῖται σπουδαῖο οἰκολογικὸ καὶ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο γιὰ τὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Παράλληλα με φροντισμένο, ἄνετο, ἀσφαλτῆ καὶ ὀργανωμένο τρόπο δημιουργοῦνται οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴ γνωριμία τοῦ κοινοῦ με ἓνα σπουδαῖο μνημεῖο τῆς ἑλληνικῆς φύσης, πού ὀλοκληρώνεται με «φίλεμα» στὴν ψαροκαλύβα. Προβάλλεται με τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ «ἄλλη» κοσμοθεωρία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν προστασία τῆς φύσης, ὅπως αὐτὴ ἐφαρμόστηκε στὸν ὑγρότοπο, κατὰ τὴν μακραίωνα παράδοσή του, ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς.

Ἡ ἀλήθεια, κατὰ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀρκεῖ νὰ κατανοηθεῖ γιὰ νὰ σώσει, ἀλλὰ πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ βιωθεῖ γιὰ νὰ σώσει, τονίζει ὁ π. Ἀγαθάγγελος. Ἡ ἀδελφότητα τῆς Ἱ. Μονῆς Προφ. Ἡλία ἔχει ἀρχίσει

Άπο τήν περιήγηση τών κατασκηνωτών τής I.M. Άρτης στόν Ύγρότοπο τής Ροδιάς.

έργασίες αναδάσωσης μέ βελανιδιά στόν λόφο του Προφήτη Ήλία. Οί έκτάσεις αυτές στις άρχές του αιώνα καλύπτονταν άπο πυκνό δάσος βελανιδιάς. Ή αναδάσωση θά βοηθήσει σημαντικά τήν όρνιθοπανίδα, γιατί άποτελεί κατά καιρούς καταφύγιο για σπάνια είδη άρπακτικών. Η Ί. Μονή έχει αναλάβει δράσεις προστασίας τής μικρής λιμνοθάλασσας Σακουλέτσι άπο τόν κίνδυνο επιχώσεων και καταπατήσεων παράλληλα μέ τήν έκπόνηση μελετών για τήν άειφορική διαχείρισή της. Ή λιμνοθάλασσα αυτή άποτελεί μία άπο τισ έλάχιστες στην Μεσόγειο που βρίσκεται «πάνω» σε νήσο. Πέρα άπο αυτά έχει αναλάβει και άλλες πολλές πρωτοβουλίες για τήν προστασία του περιβάλλοντος τής ευρύτερης περιοχής άπο τήν μόλυνση.

Ή Άδελφότητα έχει κάνει στο χώρο αυτό ένα τεράστιο έργο αλλά τό προβάλλει έλάχιστα και μέ περισσή σεμνότητα, όπως ταιριάζει στο μοναχικό ήθος. Γιατί, όμως, να παρασιωπηθεί σε μία έποχή που πολλοί άκοπα και άνέξοδα προσποιούνται τους σωτήρες τής οικουμένης τήν ώρα που μοναχοί μέ τήν εύλογία και τήν

συμπαράσταση του Μητροπολίτη τους, Σεβ. Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ Μελέτιο, ύποδειγματικά πασχίζουν και έπιτυγχάνουν θαυμαστά άποτελέσματα για τό περιβάλλον. Άσφαλώς αυτά δέν γίνονται χωρίς δυσκολίες και άντιδράσεις, γιατί έπί τόπου διαπιστώσαμε και τισ έπιβουλές και τά άποτελέσματα τής προσπάθειας έκμετάλλευσης άπο τους πάντοτε έλλοχεύοντε κερδοσκόπους.

Ή Έκκλησία στόν τομέα αυτό κάνει τό καθήκον της. Άς μήν περιμένουμε τήν Πολιτεία. Όπως Έκκλησία δέν νοείται χωρίς πιστούς, Πολιτεία δέν νοείται χωρίς ένεργούς πολίτες. Στο χέρι του καθενός και όλων μαζί είναι ή σωτηρία του περιβάλλοντος. Άς μήν δαπανήσουμε τό λάδι για να γλυκάνουμε τισ πληγές αλλά για τήν καλή λειτουργία τής μηχανής που διατηρεί τή ζωή στους κανονικούς της ζωής.

Πληροφορίες για Κέντρο Ύγροτόπων Ροδιάς:
09:30 έως 14:30 στα τηλέφωνα: 26830-41219, κιν.:
6932609060, Fax.: 26830-41387,
E-mail: rodia@otenet.gr
Ίστοσελίδα: www.rodiawetlands.gr.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ὁ Μακαριώτατος στὴν Ἀμερικὴ

Ἀναχώρησε τὸ Σάββατο 18 Αὐγούστου μὲ τὸ Πρωθυπουργικὸ Ἀεροσκάφος γιὰ τὸ Μαϊάμι τῆς Φλόριντα τῶν Η.Π.Α., ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Σεβ. Βρεσθένης κ. Θεόκλητο, τὸν Πρωτ. κ. Θωμᾶ Συνοδινό, Πρωτοσύγκελλο τῆς Γ.Α.Α., τὸν Διάκ. κ. Ἄνθιμο Ρεγγίδη, τὸν θεράποντα ἰατρὸ του κ. Δ. Βῶρο, καὶ τοὺς ἐπίσης ἰατροὺς κ. Σ. Νανά καὶ κ. Γ. Φραγκουλίδη. Τὸν κατευόδωσαν στὸ Ἀεροδρόμιο πολλοὶ

Σεβ. Μητροπολίτες, ὁ Θεοφ. Νεοχωρίου κ. Παῦλος, ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης, Διευθυντὲς Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν, Κληρικοὶ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὑπάλληλοι. Ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας παρέστησαν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἡ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Μ. Γιαννάκου καὶ ἄλλοι ὑπουργοί, ὁ Ἀρχηγὸς ΓΕΣ, ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ ΛΑ.Ο.Σ. κ. Γ. Καρατζαφέρης. Κατὰ τὴν ἀφίξή του στὸ Ἀεροδρόμιο τοῦ Μαϊάμι τὸν κ. Χριστόδουλο καὶ τὴν συνοδεία του ὑποδέχθησαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Δημήτριος, ὁ οἰκείος ποιμενάρχης Σεβ. Μητροπολίτης Ἀτλάντας κ. Ἀλέξιος, ὁ Γενικὸς

Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στὴ Τάμπα κ. Ἀνδρέας Ψυχάρης, κληρικοὶ καὶ πολλοὶ ὁμογενεῖς. Ὁ Μακαριώτατος ἔκανε στὸ Πανεπιστημιακὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Μαϊάμι Jackson's Medical Hospital τὸν προγραμματισμὸν προεγχειρητικὸ ἔλεγχον, βρίσκεται σὲ πολὺ καλὴ κατάστασιν, ἔχει διαρκῆ ἐπαφή μὲ τοὺς συνεργάτες του στὴν Ἀθήνα καὶ μὲ ἐπιστολὰς του εὐχαρίστησε τὰ Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 150ῆς Συνοδικῆς Περιόδου γιὰ τὸν κόπον ποὺ κατέβαλαν ἐνῶ εὐχήθηκε εὐδωσὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 151ῆς περιόδου καὶ ζήτησε τὶς προσευχὰς τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν γιὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας του. Πρὶν τὴν ἀναχώρησίν του ὁ Μακαριώτατος παραχώρησε συνέντευξιν στοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε.

Ἀγρυπνώντας στὰ σύνορα στὴν Ἱ. Μ. Μολυβδοσκεπέστου

Μὲ τὴν συμμετοχὴ πολλῶν πιστῶν καὶ τὴν παρουσία τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, πραγματοποιήθηκε ἡ Ἀγρυπνία, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὴν πανάρχαια Ἱ. Μ. Μολυβδοσκεπέ-

στου, στὴ μεθόριον τῶν Ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων. Στὴν παλαιόφατη Ἱ. Μονὴ φυλάσσεται ἡ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Θεομήτορος καὶ κάθε χρόνον τελεῖται ὑπαίθρια Ἀγρυπνία ἀφιερωμένη, ἐπὶ ἀειμνήστου ἀκόμη Μητροπολίτου Σε-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

βαστιανού, στα έθνικά μας θέματα. Άφου τελέσθηκε Τρισάγιο στόν τάφο τού μακαριστού Ίεράρχου ξεκίνησε ή Ί. Άγρυπνία, κατά τήν διάρκεια τής όποιας ό Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Άνδρέας στήν όμιλία του αναφέρθηκε στήν ιδιαίτερη τιμή πού άποδίδουν οί άπανταχού Όρθόδοξοι χριστιανοί στο πρόσωπο τής Παναγίας, στήν σημερινή κατάσταση τών έθνικων μας θεμάτων σχετικά μέ τήν Βόρειο Ήπειρο, τήν Κύπρο, τό Σκοπιανό ζήτημα και τις προκλήσεις τών Τούρκων στήν Θράκη, στο Αιγαίο και στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

«Μονάδα Φροντίδας μη αυτοεξυπηρετούμενων ήλικιωμένων»

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Άμβρόσιος τέλεσε στα Καλάβρυτα στις 19.08.2007 τά έγκαίνια ένός άκόμη έργου για τήν ανακούφιση και περίθαλψη τών χρονίως πασχόντων τής τρίτης ήλικίας, πού αντιμετώπιζουν σοβαρά προβλήματα ύγείας. Πρόκειται για τήν «Μονάδα Φροντίδας μη αυτοεξυπηρετούμενων Ήλικιωμένων», πού στεγάζεται στο κτίριο τού παλιού Όρφανοτροφείου τής πόλης, διοικείται άπό τήν Ί. Μητρόπολη, στηρίζεται και συντηρείται κυρίως άπό δωρεές και τήν εύγενική χορηγία τού μεγάλου ευεργέτη τής πόλης κ. Γρ. Καλλιμανοπούλου. Ή Μονάδα δημιουργήθηκε κατόπιν τών πιεστικων άναγκων τής περιοχής για αύξηση τών κλινων και επέκταση τών δραστηριοτήτων τού «Καλλιμανοπούλειου

Έκκλησιαστικού Διακονικού Κέντρου», όπου φιλοξενοούνται σήμερα, άνω τών 35, αυτοεξυπηρετούμενοι ήλικιωμένοι. Ή επέκτασή του, μέ τήν ίδρυση νέας μονάδας φροντίδας κατακοίτων, στο κτίριο τού παλιού Όρφανοτροφείου (αναγέρθηκε μετά τήν κατοχή, για να στεγάσει τά όρφανά τής μεγάλης «Σφαγής τών Καλαβρύτων»), υλοποιήθηκε ύστερα άπό τήν ύποβολή πολλαπων αίτημάτων οικογενειων τών πόλης μας και τών γύρω περιοχων, οί όποιες αντιμετώπιζουν πρακτική δυσκολία στήν παροχή έξειδικευμένης φροντίδας και νοσηλείας, για τήν τρίτη ήλικία. Ή δαπάνη για τήν λειτουργία και τών δύο Μονάδων (Γηροκομείου και Ίδρύματος Κατακοίτων), κατά τό έτος 2006, άνήλθε στο ποσόν τών 866.200 €.

Σύναξη Άναγνωστων – Υποψηφίων Κληρικων τής Ί. Μ. Χαλκίδος

Μέ άφορμή τήν έορτή τών 630 Θεοφόρων Πατέρων τής Δ' Οικουμενικής Συνόδου τής Χαλκηδόνας ό Σεβ. κ. Χρυσόστομος προσκάλεσε τους Υποψηφίους Κληρικούς τής Ί. Μητροπόλεως τό Σάββατοκύριακο 14 – 15.07.07 στήν Ί. Μ. Άγ. Νικολάου Γαλατάκη Λίμνης. Στήν αύλή τής Μονής ό τακτικός συνεργάτης τού Ε.

Πρωτ. κ. Βασίλειος Θερμός, μίλησε στους Υποψηφίους Κληρικούς, αναπτύσσοντας θέμα, τό όποιο άφορούσε στα κριτήρια τής Ίερατικής Κλίσεως και άπαραίτητης «γνωριμίας» τών υποψηφίων Κληρικων μέ τόν έαυτό τους. Ή πραγματικά αξιόλογη εισήγηση έδωσε τή δυνατότητα στα παιδιά να συμμετάσχουν και

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

στην ωραία συζήτηση που ακολούθησε και κράτησε, λόγω του ενδιαφέροντός της, έως αργά. Την Κυριακή το πρωί, ο Σεβ. στο τέλος της Θ. Λειτουργίας χειροθέτησε σε Άναγνωστες τρεις νέους, τον κ. Ί. Φουντούλη από την Λίμνη, απόφοιτο της Άν. Έκκλησιαστικής Σχολής Θεσσαλονίκης, τον κ. Γ. Γεωργίου από την Κοτσικιά του Δήμου Νηλέως, φοιτητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου

Άθηνων και τον κ. Δ. Κορόζη από την Τριάδα του Δήμου Μεσσαπίων, απόφοιτο της Ριζαρείου Έκκλησιαστικής Σχολής και υποψήφιο προς εισαγωγή στη Θεολογική Σχολή. Μετά τη Θ. Λειτουργία, όλοι μαζί συνέχισαν την συζήτηση με άφορμή την βραδινή εισήγηση του π. Βασιλείου, δείγμα και αυτό της ουσιαστικής εργασίας που επιτελέστηκε στις ψυχές των Υποψηφίων Κληρικών.

Οί κατασκηνώσεις της Ί. Μ. Καστορίας

Διακόσια πενήνταπέντε παιδιά ηλικίας από 7 ως 18 σε τέσσερις κατασκηνωτικές περιόδους φιλοξενήθηκαν και έφέτος στις κατασκηνωτικές εγκαταστάσεις της Ί. Μ. Καστορίας στο Βογατσικό. Η οικονομική δαπάνη βάρυνε, όπως πάντα την Ί. Μητρόπολη. Οί νεανικές συντροφίες που δημιουργήθηκαν στον όμορφο αυτό πευκόφυτο κατασκηνωτικό χώρο, με όλη τη ζωντάνια που τις διακρίνει, βίωσαν χαρούμενες και ξέγνοιαστες στιγμές μέσα στην άγκαλιά της Μητέρας

Έκκλησίας και βρήκαν απαντήσεις στις ανησυχίες τους και έφοδιάστηκαν με τα απαραίτητα όπλα για την ασφαλή πορεία τους στη ζωή με τις νουθεσίες του Σεβ. κ. Σεραφείμ και των άλλων κληρικών που παρευρίσκονταν στο χώρο των κατασκηνώσεων.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Η νέα Ι. Μ. Μυρτιδιωτίσσης τῆς Ι. Μ. Χαλκίδος

Νέα Ι. Μονή που ἀφιερώθηκε στοῦ Πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Μυρτιδιωτίσσης (ἐορτάζει τὴν 24η Σεπτεμβρίου) ἰδρύθηκε στὴν Ι. Μ. Χαλκίδος. Ἡ νέα Μονή ἰδρύθηκε καὶ στεγάστηκε σὲ ιδιόκτητο χῶρο τῶν μοναζουσῶν καὶ εὑρίσκεται δίπλα στοῦ Ἐνοριακοῦ Παρεκκλήσιο τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὸν Πάλιουρα, τὸ ὁποῖο ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνήκει στὴν Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Νικολάου Παλιούρων. Τὸ

Σάββατο 21.07.07 τὸ πρωῖ, ὁ Σεβ. κ. Χρυσόστομος ἐπισκέφθηκε τὴν νέα Ι. Μονή καὶ στοῦ παρακείμενο σ' αὐτὴν Παρεκκλήσιο τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, προεξήρχε στὴν Θ. Λειτουργία, συμπαραστατούμενος ἀπὸ πολλοὺς κληρικοὺς τῆς Ι. Μ. Χαλκίδος. Στὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας τέλεσε τὶς Μοναχικὲς Κουρὲς τῶν τριῶν πρώτων Μοναχῶν. Ἦγουμένη ἐξελέγη μετὰ ἀπὸ κλήρωση ἡ Μοναχή Μαριάμ.

Τὸ «Γρυπάρειο Πολιτιστικὸ Κέντρο» Μυκόνου

Μὲ θρησκευτικὴ κατάνυξη καὶ συμμετοχὴ πλήθους Μυκονίων καὶ ξένων τελέστηκε στὶς 23 Αὐγούστου, ἐορτὴ τῆς Ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἡ πανήγυρη τῆς Ι. Μ. Τουρλιανῆς στὴν Ἄνω Μερὰ Μυκόνου στὴν ὁποία παρέστησαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Σεβ. κ. Δωρόθεο, ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, βουλευτὲς Κυκλάδων, ὁ νομάρχης, οἱ τοπικὲς δημοτικὲς καὶ στρατιωτικὲς ἀρχές. Μετὰ τὴ Θ. Λειτουργία τῆς κυριωνύμου ἡμέρας ὁ Σεβ. κ. Δωρόθεος ἀπένευσε τὸ μετάλλιο τῆς Μητροπόλεως (Σταυρὸς τῆς Ὁσίας Μεθοδίας τῆς ἐν Κιμῶλῳ ἀσκησάσης) στὴν κ. Σ. Γρυπάρη ἡ ὁποία μὲ τὸν αἰμίμηστο σύζυγό της Νικόλαο ἀνήγειραν μὲ ἐξοδὰ τους τὸ «Γρυπάρειο Πολιτιστικὸ Κέντρο» στὴ Χώρα Μυκόνου. Πρόκειται γιὰ ἓνα ἄρτιο καὶ πλήρως ἐξοπλισμένο χῶρο πνευματικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων

στὴ μνήμη τοῦ γιοῦ τοῦ Εὐσταθίου – Ἀλεξάνδρου ποῦ πέθανε πρόωρα. Ἀμέσως μετὰ ὁ κ. Δωρόθεος τέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου τῆς Ι. Μ. Τουρλιανῆς, στοῦ ὁποῖο θὰ ἀναφερθοῦμε ἐκτενέστερα στοῦ προσεχὲς τεῦχος τοῦ “Ε”.

«Θυόεσσα Μνημοσύνη» μακαριστοῦ Μητροπολίτη Σύρου κυροῦ Δωροθέου

Μὲ παρουσία πλήθους κόσμου πραγματοποιήθηκε στὶς 18 καὶ 19 Αὐγούστου στοῦ Γρυπάρειο Πνευματικὸ Κέντρο Μυκόνου Διημερίδα στὴ μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Σύρου κυροῦ Δωροθέου Στέκα. Ἡ ἐκδήλωση εἶχε τίτλο «Θυόεσσα Μνημοσύνη» καὶ διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ι. Μ. Σύρου καὶ τὸ Δῆμο Μυκονίων. Κατὰ

τὴν πρώτη ἡμέρα ἀναγνώστηκαν μηνύματα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, τοῦ Σεβ. Φθιώτιδος κ. Νικολάου καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Πέτρου. Χαιρετισμὸ ἀπηύθυνε ὁ δήμαρχος Μυκονίων κ. Χρ. Βερώνης καὶ στὴ συνέχεια κατέθεσε μὲ συγκίνηση τὰ προσωπικὰ βιώματα καὶ τὶς ἀναμνήσεις του

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ό Σεβ. Μητροπολίτης κ. Δωρόθεος με παράλληλη προβολή φωτογραφιών από τὸν βίο καὶ τὴν πολιτεία τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχη. Ἀκολουθῶς ἀπονεμήθηκαν στὴ μνήμη του 11 χρηματικὲς χορηγίες 300 εὐρώ κάθε μία σὲ ἰσάριθμους Μυκονίους φοιτητὲς καὶ σπουδαστὲς. Τὴν ἐπομένη μετὰ τὴ Θ. Λειτουργία καὶ τὸ μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχη στὸ καθολικὸ τῆς Ἱ. Μ. Τουρλιανῆς, ὅπου παρέστησαν οἱ ἀρχὲς καὶ πλῆθος κόσμου, ὁ Σεβ. κ. Δωρόθεος ἀναφέρθηκε στὴν 25ετὴ ἡγουμενία τοῦ ἀειμνήστου στὴν Ἱ. Μονὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ προσφορὰ αὐτῆς χάρις στὴν περιουσία της ποὺ διασώθηκε μετὰ τὴν ἐνέργειά του. Τέλος στὸν μικρὸ κήπο τῆς Μονῆς ἔγιναν τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς ποὺ φιλοτέχνησε μετὰ ἐξόδα τοῦ δήμου Μυκονίων ὁ γλύπτης κ. Στρατῆς Φιλιππότης.

Διεθνὲς Συνέδριο Ὁρθοδόξου Νεολαίας στὴν Κωνσταντινούπολη

Πραγματοποιήθηκαν μετὰ ἰδιαίτερη ἐπιτυχία στὴν Κωνσταντινούπολη οἱ ἐργασίες τοῦ Β' Διευθυνοῦ Συνεδρίου Ὁρθοδόξου Νεολαίας, ποὺ ὀργανώθηκε ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ 11 ἕως 16 Ἰουλίου 2007. Στὸ Συνέδριο συμμετείχαν περισσότεροι ἀπὸ 1.000 νέοι ἐκπρόσωποι τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀλλὰ καὶ τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλη-

σιῶν. Τὸ γενικὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου ἦταν «Μέλη τῆς Ἐκκλησίας - Πολίται τοῦ κόσμου». Τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσώπευσε δωδεκαμελὴς ἀντιπροσωπεία ἀπὸ νέους, ἀπὸ Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας μας, ὑπὸ τὴν εὐθύνη τοῦ Γραμματέως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος Ἀρχιμ. κ. Πολ. Μπόγρη. Τὴν ἀντιπροσωπεία συμπλήρωσαν ὁ Πρωτ. κ. Ἀν. Καλλιγέρης, Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱ.Α.Ἀ. καὶ οἱ κ. Σ. Βλαβιανὸς καὶ δ. Σ. Πατσατζῆ, ἐκ τῆς Ἱ.Α.Ἀ., κ. Σ. Καμπουρόπουλος, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Περιστερίου, δ. Δ. Καποδίστρια, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Ζακύνθου, κ. Ἀθ. Ἀτσαλάκης, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Πειραιῶς, κ. Β. Λούγαρης, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Ν. Σμύρνης, κ. Ἀν. Σεπετῆς, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Χαλκίδος, κ. Ἀν. Παπαχαλαράμπος, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, κ. Ἀν. Ἀλεξίου, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Μεγάρων καὶ κ. Π. Λεώνης, ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Δύο νέοι Άγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας

Δύο νέοι Άγιοι, οἱ Ὅσιοι Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ Παρθένιος καὶ Εὐμένιος τῆς Ἱ. Μ. Κουδουμᾶ τῆς Ἱ. Μ. Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας τῆς Κρήτης, οἱ ὁποῖοι κοιμήθηκαν ὀσιακῶς τὸ 1905 ὁ πρῶτος καὶ τὸ 1920 ὁ δεύτερος, κατατάχθηκαν πρόσφατα στὸ Ἁγιολόγιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Στὶς ἐπίσημες τελετὲς γιὰ τὸ γεγονός που πραγματοποιήθηκαν στὶς 7 καὶ 8 Ἰουλίου τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο ἐκπροσώπησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Διονύσιος. Παρέστησαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, πολλοὶ Σεβ. Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, ὁ ἐπίχωριος Μητροπολίτης

Σεβ. Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Μακάριος καὶ πολλοὶ Μοναχοὶ καὶ Κληρικοὶ.

«Εἰκόνων Τέχνη 2007»

ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιήθηκαν στὶς 3.09.07, τὰ Ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως «Εἰκόνων Τέχνη 2007» τῆς τέταρτης κατὰ σειρά Ἐκθέσεως ἔργων ἐκκλησιαστικῆς τέχνης στὸ Μουσεῖο Μπενάκη μὲ θέμα «Ἡ Ἐσχατολογία». Τὸν ἀγιασμό τῶν ἐγκαίνιων τέλεσε ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Δ.Ι.Σ. Σεβ. Ν. Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκόπιος. Τὸν χαιρετισμὸ τοῦ Μακαριωτάτου

ἀνέγνωσε ὁ Ἀρχιγραμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης. Ἀκολούθως ὁ Αἰδεσ. Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀκαδημίας Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν, διὰ τῆς ὁποίας πραγματοποιήθηκε ἡ Ἐκθεση αὐτή, Πρωτ. κ. Θωμᾶς Συνδινός, μεταφέροντας τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια καὶ τὶς εὐλογίες τοῦ κ. Χριστοδούλου, εὐχαρίστησε τὰ Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ τὸν Ἀρχιγραμματέα, τὸν Διευθυντὴ τοῦ Μουσείου Μπενάκη κ. Ἄγγ. Δεληβοριά γιὰ τὴν ὀλόθερμη καὶ εὐγενική προσφορὰ τῶν χώρων τοῦ Μουσείου, καθὼς καὶ ὅλους ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὸ «Γλωττοφόρον Βιβλίον», τὴν Εἰκονογραφία, καὶ φιλοτέχνησαν ἔργα τὰ ὁποῖα ἀναδεικνύουν τὸ θέμα τῆς Ἐσχατολογίας. Στὴν Ἐκθεση συμμετείχαν 80 Καλλιτέχνες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ ἄλλες Χῶρες τῶν Βαλκανίων. Παρευρέθηκαν Ἐκπρόσωποι τοῦ Πολιτικοῦ, Εἰκαστικοῦ, Δικαστικοῦ καὶ Οἰκονομικοῦ χώρου, καθὼς καὶ πλῆθος κόσμου. Ἡ ἔκθεση διήρκεσε ὡς τὶς 16 Σεπτεμβρίου καὶ εἶχε πολὺ μεγάλη ἐπιτυχία.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Πάρα πολύ δυσάρεστη ἐντύπωση προκαλεῖ ἡ χρήση ὀξέων ἐκφράσεων, πού πλήττουν τὶς ψυχές τῶν πιστῶν κι ἀντὶ νὰ παρηγοροῦν καὶ νὰ εἰρηνεύουν ταράζουν καὶ ἀπελπίζουν. Ὁ κήρυκας τοῦ θείου λόγου πρέπει νὰ εἶναι ἕνας «Παράκλητος» ἐπὶ τῆς γῆς κι ὄχι «παρακλήτωρ» κακῶν (Ἰωβ ιστ', 2). Λέγει ὁ ἱερός πατήρ: «*Μειζόνως ἐπιείκεια πλήττει θρασύτητος*». Ἡ μὲ καλοσύνη συμπεριφορὰ ἐλέγχει περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἢ μὲ θρασύτητα τοιαύτη. Κάποιος Πατέρας, πού ἐρμηνεύει τὸ «*δεῖ τὸν ἐπίσκοπον μὴ πλήκτην εἶναι*» (Τίτ. α', 7), λέει ὅτι πλήκτης εἶναι αὐτὸς πού πλήττει μὲ τὸν τρόπο του

πὼς ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς αἰρετικούς πρέπει οἱ ἐκφράσεις μας νὰ εἶναι προσεκτικές. Πολλοὶ αἰρετικοὶ πού ζοῦν ἀνάμεσά μας δὲν εἶναι «*φίδια φαρμακερά*», ὅπως φώναζε κάποιος ἱεροκήρυκας, ἀλλὰ πλανημένοι καὶ συγχυσμένοι ἀδελφοί μας, πού θέλουν βοήθεια. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει πὼς οὔτε ἕνα εἰδωλολάτρη δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀποκαλέσουμε ἀκάθαρτο ἀν δὲν ὑπάρχει σοβαρὴ αἰτία.

Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως τὸ ὅτι ὁ Κύριος «*ὄφεις καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν*» (Ματθ. κγ', 33) δὲν εἶπε τοὺς ἐθνικούς εἰδωλολάτρες, οὔτε τοὺς Σαμαρεῖτες, οὔτε τοὺς Ρωμαίους, ἀλλὰ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, τοὺς ὑποκριτές, τοὺς «*σοῦπερ-πνευματικούς*» ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Προϋποθέσεις ἀποδοχῆς τοῦ Θείου Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο (Γ')

Πανοσ. Ἄρχιμ. κ. Νικοδήμου Κανσίσογλου
Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μ. Ἐδέσσης

τὶς συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Οἱ ἐκφάνσεις μας πρέπει νὰ εἶναι μετρημένες, νὰ κηρύττουν τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ κι ὄχι νὰ δείχνουν τῆς δικῆς μας καρδιάς τὸν μὴ κεκαθαρμένο ζηλωτισμὸ. Δὲν φθάνει νὰ εἴμαστε κανόνες πίστεως, πρέπει νὰ εἴμαστε καὶ εἰκόνες πραότητος.

Ἰδοὺ μερικὲς ἐκφράσεις πού ἀκούσαμε: «*Ὅλοι οἱ ναρκομανεῖς θὰ πᾶνε στὴν κόλαση*». Πὼς εἶναι δυνατὸν ὁ κήρυκας τοῦ Θείου λόγου νὰ ξεχάσει ὅτι «*ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι*»; (Λουκ. θ', 56). «*Τὴν κόλαση τὴν ἐτοίμασε ὁ Θεὸς γιὰ τοὺς ἀδιάφορους καὶ τοὺς ἐμπαθεῖς*». Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν ἐτοίμασε τὴν κόλαση γιὰ τοὺς συνανθρώπους μας, ἀλλὰ «*τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ*» (Ματθ. κε', 41). Ἄλλη ἐκφραση: «*Ὅλοι οἱ ψυχασθενεῖς τιμωροῦνται ἐνεκα τῶν ἀμαρτιῶν τους*». Ὁ κήρυκας πρέπει νὰ παρηγορεῖ, ὅπως ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος «*κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τιφόμενον οὐ σβέσει*», δηλαδή «*τὸ ἤδη ραγισμένο καλάμι δὲ θὰ τὸ τσακίσει καὶ τὸ λυχνάρι πού τρεμοσβῆνει δὲ θὰ τὸ σβῆσει μ' ἕνα φύσημα*» (Ματθ. ιβ', 20). Ἐπιβάλλεται νὰ ποῦμε

Γ. Πνευματικὴ ἡλικία καὶ κατάσταση.

Μεγάλῃ ἀρετῇ τοῦ κηρύγματος ἢ μᾶλλον τοῦ κήρυκος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ καθενοῦ πού θέλει νὰ καθοδηγήσει κάποιους, εἶναι νὰ διαθέτει τὴν ἱκανότητα νὰ καταλαβαίνει τὸ μορφωτικό, ἡλικιακό, καὶ ἰδιαίτερα, τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνθρώπων στους ὁποίους ἀπευθύνεται. Πρέπει νὰ ἔχει ἐπίγνωση τῆς πνευματικῆς ἡλικίας τῶν προσώπων πού τὸν ἀκοῦν. Οἱ ἀνθρωποὶ μεθελικιώνονται καὶ πνευματικά. Γιὰ παράδειγμα, ὁ Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος μᾶς λέει: «*...Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύνατο ἀκοῦν, χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα*» (Μαρκ. δ', 33-34). Εἶναι φανερὸ πὼς, ἐπειδὴ οἱ μαθητὲς εἶχαν διαφορετικὴ πνευματικὴ ἡλικία ἀπὸ τοὺς «ὄχλους», ὁ Χριστὸς τοὺς ὀμιλοῦσε ἀνάλογα. Λέγει ὁ Ἄπ. Παῦλος στους Κορινθίους: «*Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρῶμα. οὐπῶ γὰρ ἠδύνασθε. ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε*» (Α' Κορ. γ', 3). Στους Γαλάτας πάλι γράφει: «*τεκνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν!*» (Γαλ. δ', 19). Τέλος στους Ἐφεσίους: «*Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς*

δέ προφήτας, τούς δέ εὐαγγελιστάς, τούς δέ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητά τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ', 13). Εἶναι μεγάλη ἀρετὴ νὰ καταλάβει ὁ ἱερεὺς, ὁ κήρυξ, ὁ ἐκπαιδευτικὸς, ὁ θεολόγος, ὁ οἰκογενειάρχης, ὁ πνευματικὸς αὐτὸ τὸ «μέχρι οὗ» τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Καὶ ὅταν λέγει ἐκεῖνο τὸ «πάλιν ὠδίνω», εἶναι σὰν νὰ λέει «ἐγὼ θὰ ἤθελα, βέβαια, νὰ σὰς ἔχω κοντά μου “ἄνδρας τελείους”. Ἀλλὰ χρειάζεται, ὄχι μιὰ φορά, ἀλλὰ “πάλιν”, συνεχῶς νὰ ὑφίσταμαι τίς “ὠδίνες τῆς τικτούσης”».

Δὲν μπορεῖ κάποιος ἀνὰ πᾶσα στιγμή τῆς ζωῆς του καὶ τῆς πνευματικῆς του ἐξελιξέως καὶ διαδρομῆς νὰ δεχθεῖ τὰ πάντα. Ἄς θυμηθοῦμε τὸ λόγο τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητές του «Ἐπι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι» (Ἰωάν. ιστ', 12). Δὲν μποροῦν ἀνὰ πᾶσα στιγμή τῆς πνευματικῆς τους ἡλικίας οἱ ἄνθρωποι πού μᾶς ἀκοῦν νὰ ἀντικρίσουνε ὅλες τίς πνευματικὲς ἀλήθειες τῆς πίστεώς μας κατὰ πρόσωπον. Ὅταν ὁ Μωυσῆς κατέβηκε ἀπὸ τὸ Ὄρος Σινᾶ καὶ ἔλαμπε ἐκτυφλωτικὰ τὸ πρόσωπό του, λόγῳ τῆς προσεγγίσεως πρὸς τὸ Θεό, ἔβαλε κάλυμμα στὸ πρόσωπό του, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ τὸν ἀντικρίσουν οἱ ἀδελφοί του. Δὲν περιφρόνησε τὴν πνευματικὴ τους δεκτικότητα. Τοὺς ἔδειξε τόσο ὅσο μποροῦσαν νὰ ἴδουν. Ἄς μὴ ξεχνοῦμε πὼς πάντοτε ὀμιλοῦμε σὲ σαρκικούς καθαιρόμενους καὶ ὄχι σὲ καθαρὸς ἐλλαμπόμενους. Δὲν μποροῦμε νὰ μαλώνουμε ἢ νὰ περιφρονήσουμε μιὰ κάμπια, ἐπειδὴ δὲν γίνεται πιὸ γρήγορα πεταλούδα.

Εἶναι ὑποχρέωση τῶν γνησίων διακόνων τοῦ Εὐαγγελίου νὰ προσαρμόζον τὴ διδασκαλία τους ἀκόμη καὶ πρὸς τίς διανοητικὲς ἰκανότητες τῶν ἀκροατῶν τους καὶ νὰ τοὺς διδάσκουν κατὰ τὸ μέτρο τῆς ἀντιλήψεώς τους, χωρὶς νὰ

ἀνυπομονοῦν, ἐὰν δυσκολεύονται νὰ κατανοήσουν τὰ διδασκόμενα, καὶ νὰ μὴ ὀκνοῦν νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνουν μὴ ἐπιτρέποντας ποτέ στὸν ἑαυτό τους νὰ ἐκφράζεται μὲ πικρία ἢ καὶ εἰρωνεία γιὰ τὴν ἀμβλύτητα τῆς διανοίας τῶν πιστῶν. Ἐνα πολὺ καλὸ κήρυγμα, κήρυγμα «ἐπιπέδου» γιὰ κάποιους συγκεκριμένους ἄνθρώπους μπορεῖ νὰ εἶναι κουραστικὸ καὶ ἀκατάληπτο ἀπὸ ἄλλους, καὶ τὸ ἀντίθετο: ἕνα ἀπλὸ κήρυγμα γιὰ ἀπλοὺς ἄνθρώπους μπορεῖ σὲ κάποιους νὰ φανεῖ ἀπλοϊκὸ. Πολλὲς φορές δυστυχῶς, κάποιον ἐκκλησιαστικὸν λόγον τὸ μόνον πού διαθέτουν «καταληπτόν» εἶναι «ἡ ἀκαταληψία» τους.

Ὁ ἱερός πατήρ, γνώριζε καλά, ἀπὸ τὴν πείρα του, ποιὸν εἶδος πνευματικῆς τράπεζα πρέπει νὰ παραθέτει σὲ κάθε πνευματικὴ ἡλικία, δηλ. σὲ κάθε πνευματικὴ κατάσταση. Πρέπει ἀκόμη καὶ σὲ λεπτομέρειες νὰ γνωρίζουμε πὼς πρέπει ν' ἀποκριθοῦμε στὸν καθένα. Ν' ἀναζητοῦμε νὰ βροῦμε τί μπορεῖ ὁ ἄλλος νὰ πάρει ἀπὸ ἐμᾶς. Μιὰ παροιμία λέει: «Δὲν μποροῦμε σ' ἕνα βάτραχο νὰ μιλάμε γιὰ τὰ πελάγη καὶ τοὺς ὠκεανούς». Δὲν εἶναι δυνατὸν πάντοτε νὰ δέχεται ὁ ἀκροατὴς μας αὐτὰ πού τοῦ προσφέρουμε, ἀλλὰ μονάχα αὐτὸ πού εἶναι σὲ θέση νὰ πάρει καὶ νὰ ἀφομοιώσει. Αὐτὸ μποροῦμε νὰ τὸ διαπιστώσουμε στὰ παιδιά τῆς ἴδιας οἰκογένειας ἢ στὰ πνευματικὰ παιδιά τοῦ ἴδιου πνευματικοῦ: Γιατί βλέπουμε τὸν ἕνα νὰ προκόπτει καὶ τὸν ἄλλον νὰ μένει καχεκτικὸς; Ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέει «πανταχοῦ μέτρα δεῖ εἶναι». Παντοῦ πρέπει νὰ βρίσκουμε τὸ μέτρο. Αὐτὸ στὴν παιδαγωγικὴ γλῶσσα θὰ τὸ ὀνομάζουμε ἐξατομίκευση τῆς ποιμαντικῆς. Προσαρμόζοντας, βέβαια, τὸ λόγο μας στὸ ἐπίπεδο τῶν ἀποδεκτῶν εἶναι ἀναγκαῖο νὰ προσέξουμε νὰ μὴ βλάπτεται ἢ εὐσέβεια, νὰ μὴν ἐκπίπτουμε δηλ. ἀπὸ τὴ στοχοθεσία μας. Νὰ μὴ προσχωροῦμε σὲ μιὰ ἀνεπίτρεπτη ἐπιτηρικότητα.

(Συνεχίζεται)

Οἱ ἱεροὶ κανόνες, θεόπνευστοι ἢ θεῖοι;

Ὑπὸ Παναγιώτου Μπούμη,
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Εἰσαγωγικῶς πρέπει νὰ παρατηρήσουμε ὅτι, ὅταν λέμε «ἱεροὶ κανόνες», ἐννοοῦμε τοὺς κανόνες ἐκείνους ποὺ ἔχουν καθιερωθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μὲ τὶς ἀποφάσεις τοῦ στόματος αὐτῆς ποὺ εἶναι οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι.

Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι «στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (Α' Τιμ. 3,15). Ἄρα οἱ ἱεροὶ κανόνες, οἱ ὁποῖοι θεσπίστηκαν ἢ υἰοθετήθηκαν καὶ ἐπικυρώθηκαν ἀπὸ μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ τὸ ὄργανο ἐκφράσεως τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, μᾶς προσφέρουν τὴν ἀλήθεια καὶ μᾶς ὑποδεικνύουν τὸ ὀρθό. Ὅλοι οἱ ἄλλοι «κανόνες», ἢ καλύτερα οἱ κανονιστικὲς διατάξεις, μπορεῖ νὰ ἔχουν τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ μέχρι ὅτου ἐπικυρωθοῦν ἀπὸ μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, δὲν μποροῦμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι ἔχουν τὸ ἀλάθητο καὶ ὅτι προσφέρουν ὅπως-δήποτε τὸ ἀληθές καὶ τὸ ὀρθό.

Μετὰ ταῦτα ἐρχόμαστε στὸ θέμα, ἂν οἱ ἱεροὶ αὐτοὶ κανόνες εἶναι θεόπνευστοι ἢ ἀπλῶς εἶναι θεῖοι. Πρὸς τούτους ὀφείλουμε κατ' ἀρχὰς νὰ διακριβώσουμε καὶ νὰ ἐπιστήσουμε τὴν προσοχή μας στὸ, ποιά εἶναι ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν ὄρων θεόπνευστος καὶ θεῖος.

Ὁ ὅρος θεόπνευστος χρησιμοποιεῖται καὶ κυριολεκτεῖται γιὰ τὰ κείμενα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα περιέχουν λόγους τοῦ Θεοῦ, ἀληθινές, τὶς ὁποῖες ἀποκάλυψε ὁ Θεὸς στοὺς ἀνθρώπους του, ἢ ὅπερ τὸ αὐτό, τὶς ὁποῖες ἐμπνεύστηκαν αὐτοὶ κινούμενοι ἀπὸ τὸ Ἅγ. Πνεῦμα. Πρβλ. τὸ Β' Πέτρ. 1,21 : «Ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἅγιοι (ἀπὸ) τοῦ Θεοῦ ἀνθρώποι».

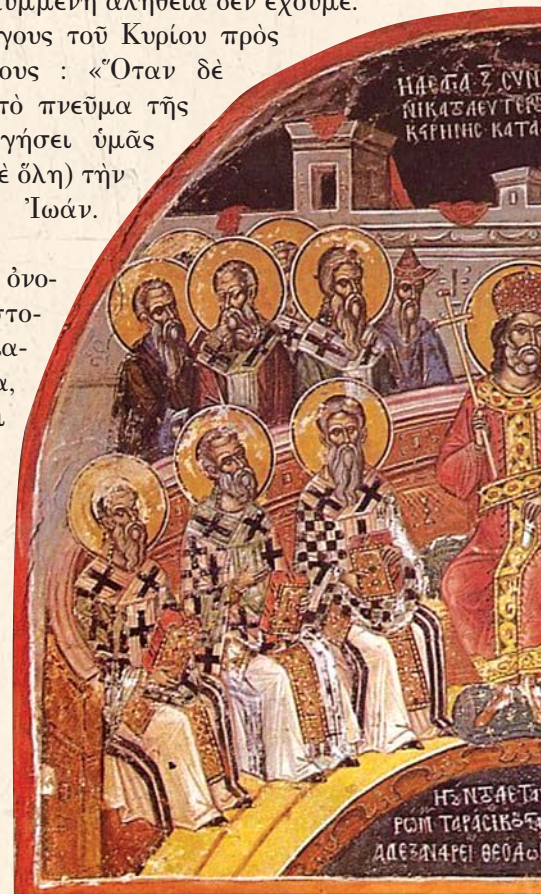
Θεῖα λέγονται γενικῶς ἐκεῖνα τὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀλάθητα, γιατί γράφτηκαν μὲ τὴ θεῖα ἐπιστασία. Ἴσως γράφτηκαν βάσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἢ βάσει τῆς λογικῆς σκέ-

ψews καὶ τοῦ ἔμφυτου ἠθικοῦ νόμου, ἢ βάσει ὑπαρχουσῶν πληροφοριῶν, ὡστόσο κατὰ τὴ συγγραφή τους ἐπιστατοῦσε τὸ Ἅγ. Πνεῦμα (ὁ Θεός) καὶ βοηθοῦσε τοὺς συγγραφεῖς τους, ὥστε νὰ μὴν ὑποπέσουν σὲ σφάλματα. Ἐπομένως ὁ ὅρος θεόπνευστος περιέχει καὶ τὴν ἔννοια τῆς ἀποκαλύψεως καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρει ἀπὸ τὸν ὄρο θεῖος. Ὅπως εἶναι γνωστό, μὲ τὸν Ἰωάννη τὸν Εὐαγγελιστὴ, ὁ ὁποῖος ἔγραψε καὶ τὴν Ἀποκάλυψη, τελείωσε ἡ περίοδος τῆς σωτηριώδους ἀποκαλύψεως. Μετὰ τὸν ἀπόστολο καὶ Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη νεώτερη ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια δὲν ἔχουμε.

Πρβλ. τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀποστόλους : «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὀδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν (= σὲ ὅλη) τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. 16,13).

Γι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζεται ἀποστολικὴ ἢ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, γιατί βασιζέται στὴν ἀποστολικὴ Παράδοση, σὲ ὅ,τι δηλαδὴ ἐγγράφως ἢ προφορικῶς ἢ μυστηριακῶς παρέδωσαν οἱ Ἀπόστολοι.

Ἀντιθέτως ὁ ὅρος θεῖος χρησιμοποιεῖται καὶ μπο-

ρεί να χρησιμοποιείται για όλα τα κείμενα εκείνα, τα όποια, αν και δεν περιέχουν πρωτότυπως την αποκάλυψη του Θεού, όμως περιέχουν τις θείες αυτές αλήθειες ή επαναλαμβάνόμενες ή έρμηνευόμενες και αναπτυσσόμενες και μάλιστα αλαθήτως, γιατί γράφτηκαν με τη θεία έπιστασία. Αυτό συνέβη και με τους Πατέρες των Οικουμενικών Συνόδων, οι όποιοι «αύγασθέντες», τουτέστι φωτισθέντες, έθέσπισαν τα δόγματα της Έκκλησίας και τους ιερούς κανόνες.

Όπως χαρακτηριστικώς διακηρύττει ο α' κανόνας της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου «*άσπασίως τους θείους κανόνες ένστερνιζόμεθα, και όλόκληρον την αυτών διαταγήν και άσάλευτον κρατύνομεν, των έκτεθέντων υπό των άγιων σαλπίγγων του πνεύματος, των πανευφήμων άποστόλων, των τε έξ άγιων, οικουμενικών συνόδων, και των τοπικώς συναθροισθεισών επί έκδόσει διαταγμάτων και των άγιων πατέρων ήμων. Έξ ένός γάρ άπαντες και του αυτου πνεύματος αύγασθέντες ώρισαν τα συμφέροντα*». Σύμφωνα, λοιπόν, με τη μαρτυρία αυτή οι ιεροί κανόνες είναι θείοι, γιατί θεσπίστηκαν με το φωτισμό και με την έπιστασία του Άγιου Πνεύματος, με τη θεία έπιστασία.

Γι' αυτό το λόγο και οι ιεροί κανόνες της Έκκλησίας αποτελούν τους αυθεντικούς φορείς της όρθης έκφράσεως της έν Χριστώ άποκαλυφθείσης αληθείας και του μηνύματος της έν Χριστώ πραγματοποιημένης σωτηρίας. Επίσης για το λόγο αυτό δεν έπιτρέπεται σε κανένα «τους προδη-

λωθέντας παραχαράττειν κανόνας, ή άθετείν, ή έτέρους παρά τους προκειμένους παραδέχσθαι κανόνας, ψευδεπιγράφως υπό τινων συντεθέντας, των την αλήθειαν καπηλεύειν (= να νοθεύουν) έπιχειρησάντων» (β' Καν. της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου).

Πέραν όλων αυτών πρέπει να γίνει γνωστό και να μην παραθεωρείται το γεγονός, ότι οι θείοι και ιεροί κανόνες μās προσέφεραν και μās παρέδωσαν τον κανόνα ή κατάλογο των βιβλίων της Άγίας Γραφής (Πρβλ. Παν. Μπούμη, Οι κανόνες της Έκκλησίας περί του κανόνος της Άγ. Γραφής, Άθηναι 1986), ή όποια, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, περιέχει και μās προσφέρει την άποκεκαλυμμένη ευαγγελική αλήθεια.

Μετά από όλα τα ανωτέρω μπορεί να καταλήξει κάποιος άβιάστως στο συμπέρασμα, ότι οι ιεροί κανόνες ναί μέν δεν είναι κείμενα θεόπνευστα, πλην όμως είναι θεία και αλάθητα κείμενα, γιατί αλαθήτως στηρίζουν και ακολουθοϋν τα θεόπνευστα κείμενα. Από την έποψη αυτή οι ιεροί κανόνες είναι και αυτοί «*στυλος και έδραίωμα της αληθείας*».

Έπομένως δικαίως και όρθως και οι όρθόδοξοι Πατριάρχες της Άνατολής στις «άποκρίσεις» τους προς τους Άγγλικανούς Άνωμότους (1716/25) έλεγαν: «Τους γάρ των προγεγενημένων ιερών και άγιων έπτά Συνόδων και των τοπικών, των έν τη Άνατολή δηλονότι συγκεκροτημένων (άπό των χρόνων των Άποστόλων μέχρι του χρόνου καθ' όν έβασίλευσεν έν Κων/πόλει Βασίλειος ό Πορφυρογέννητος), θεσμούς και κανόνας, ως αυτά τα άγια ευαγγέλια δεχόμεθα, κατά τον β' της ζ' άγίας και Οικουμενικής Συνόδου κανόνα, και την γ' διάταξιν του β' τίτλου των Νεαρών, έν ή εύρίσκομεν, ότι δεί τους κανόνας των έπτά Συνόδων και τα δόγματα κρατείν ως τās θείας Γραφάς... Δήλον δε και διατί τους των ιερών Συνόδων κανόνας ως τās θείας δεχόμεθα Γραφάς, ότι θεοφόρων άνδρών θεσμοί εισιν... οι και θείω Πνεύματι έμπνευσθέντες έθέσπισαν τους τοιούτους κανόνας» (Παρά Ίω. Καρμίρη, Τα δογματικά και συμβολικά μνημεία της Όρθόδοξου Καθολικής Έκκλησίας, Τόμ. Β', έκδ. Β', Graz - Austria 1968, σελ. 808/[888]).

Τὸ θαῦμα τῆς διαβάσεως τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καὶ ἡ μηνωϊκὴ ἔκρηξη τοῦ ἠφαιστείου τῆς Θήρας

Ἡ Ἔξοδος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ ἡ διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἀποτελοῦν γεγονότα πάλιν καὶ πολλάκις τουζόμενα στὰ ἑορταζόμενα στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ μίαν ἀποψη (Π. Ἰ. Μπρατσιώτου, Ἐπίτομος Εἰσαγωγή εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, Ἀθήνα 1955, σελ. 60) τὸ θαῦμα τῆς διαβάσεως γίνεται δεκτὸ ὡς ἀποτέλεσμα βιαίου ἀνέμου ἐξ ἀνατολῶν πράγμα πού βρῖσκεται σὲ ἀντίθεση πρὸς τὰ ἀναφερόμενα στὸ κεφ. ιδ' 21-22 τῆς Ἐξόδου κατὰ τὸ ὅποιο: «καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσα ξηρὰν καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων».

Μὲ τὴ σαφὴ προϋπόθεση ὅτι ἀποδεχόμεστε τὴ διάβαση ὡς θαῦμα, ὡς σημεῖον τῆς παντοδυναμίας τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ἀναφέρουμε καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἐρευνῶν τῆς σεισμολογίας ἰδία τοῦ Ἀ.Γ. Γαλανόπουλου (βλ. «Das Altertum», Band 10, 1964, Heft 3 σελ. 1-7) καὶ τῶν γεωλογικῶν συμπερασμάτων τῶν ἀναφερομένων στὴν ἔκρηξη τοῦ ἠφαιστείου τῆς Θήρας σὲ συσχέτιση μὲ τὴ διάβαση.

Πλήθος ἀρχαιολογικῶν παρατηρήσεων καταδεικνύει ὅτι τὸ 1450 π.Χ. ἡ Κρήτη δοκιμάστηκε ἀπὸ μεγάλο σεισμό, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὑπέστησαν ἐκτεταμένες καταστροφές ὅλες οἱ πόλεις τῆς Κρήτης, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Κνωσό. Ἀπὸ τὴν ἴδια δόνηση ὑπέστη ζημιές καὶ ὁ οἰκισμὸς τοῦ Ἀκρωτηρίου στὴ νότια πλευρὰ τῆς Σαντορίνης πού ἀποκαλύφθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ Μαρινάτου τὸ 1967.

Ὁ σεισμὸς αὐτὸς λόγω τοῦ μεγάλου βάθους του, ὑπῆρξε πιθανὸν ἢ αἰτία νὰ διεγερθεῖ μετὰ ἀπὸ λίγο τὸ ἠφαιστεῖο τῆς Θήρας πού ἦταν ἐπὶ 15.000 χρόνια σὲ ἡρεμία. Ἐξαιτίας ὅμως τῆς πλήρους ἀποφράξεως τοῦ κρατήρα τοῦ ἠφαιστείου ἀπὸ τὰ προϊόντα ἀποσαθρώσεως συμπεραίνεται ὅτι ἡ ἔκρηξη πού ἀκολούθησε τὸ μεγάλο σεισμὸ τοῦ 1450 π.Χ. ἦταν πελωρίου μεγέθους. Κατὰ τὴν τρίτη φάση τοῦ σεισμοῦ, τὴν τοῦ παροξυσμοῦ, κατέρρευσε ἡ ὄροφὴ τοῦ «ἠφαιστειακοῦ ἐγκοίλου» καὶ στὴ θέση του σχηματίσθηκε τεραστία κοιλότητα, ἐπιφανείας 83 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ βάθους 300-400 μέτρων.

Ἄθαν. Ἰ. Δεληκωστοπούλου
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Ἡ κοιλότητα αὐτὴ εἶναι ἐπιστημονικῶς γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα «καλδέρα». Συμπεραίνεται ὅτι τὴ στιγμὴ πού κατέρρευε ἡ ὄροφὴ τοῦ ἐγκοίλου, ὕδατα τῆς Μεσογείου ἔσπευσαν νὰ πληρώσουν τὸ μεγάλο κενὸ πού σχηματίσθηκε. Ἀπὸ τὴν ἀπότομη ἀνάπλαση τῶν ὑδάτων στὸν πυθμένα τῆς καλδέρας εἶναι ἐπόμενο νὰ δημιουργήθησαν γιγαντιαία θαλάσσια κύματα τὰ ὀνομασθέντα ἀπὸ Ἰάπωνες ἐπιστήμονες «τσουνάμι», (πού σημαίνει «μακρὸ κύμα λιμένος») πού κατέκλυσαν ὅλα τὰ παράλια τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου.

«Τὸ θαλάσσιο κύμα πού δημιουργήθηκε κατὰ τὸ σχηματισμὸ τῆς “καλδέρας”, εἶχε ὕψος μεταξὺ 100 καὶ 200 μέτρων καὶ ταχύτητα 350 χιλιομέτρων τὴν ὥρα ὅταν πρωτοξεκίνησε ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Σαντορίνης. Σὲ δύο μὲ τρεῖς ὥρες ἀργότερα πρέπει νὰ ξέσπασε στὶς πεδινὲς περιοχὲς τῆς Αἰγύπτου, Τύνιδας καὶ Συρίας. Ἀνασκαφὲς στὴν ἀρχαία πόλη Ugarit ἐπιβεβαίωσαν ὅτι τὸ θαλάσσιο αὐτὸ κύμα ἔφθασε πράγματι μέχρι ἐκεῖ» (βλ. Ἀ. Ν. Κονταράτου, Ἀναδρομὴ στὴν Πρῆστορία τῆς Σαντορίνης, Ἀθήνα 1970, σελ. 29). Ὁ κατακλυσμὸς αὐτός, ὅπως ἀπέδειξε ὁ Γαλανόπουλος διασώθηκε στὴν ἑλληνικὴ παράδοση ὡς ὁ «κατακλυσμὸς τοῦ Δευκαλίωνος» (βλ. «Das Altertum», Band 9, 1963, Heft 1, σελ. 1-7). Στὸν «Ἰππόλυτο» τοῦ Εὐριπίδου (στίχους 1198-1248) περιγράφεται μὲ ἐνάργεια ἢ τρομερὴ εἰκόνα τοῦ θαλασσίου κύματος κατὰ τὰ μέσα τῆς ὀρειχάλκινης περιόδου καὶ τὴν πελώρια βοή πού ἔμοιαζε μὲ μυκηθμὸ ταύρου. Μὲ βάση καὶ μόνον αὐτὴ τὴν περιγραφή εἶναι εὐκόλο νὰ ἀναλογισθοῦμε τὴν ἔκταση τῶν καταστροφῶν πού προηγήθηκαν ἀπὸ τὴν ἔκρηξη καὶ τὸ σεισμὸ τῆς Σαντορίνης.

Ὡς πρὸς τὸ χρόνο τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἠφαιστείου, πού ἀποτελεῖ βασικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴ συσχέτισή του μὲ ἐκείνον τῆς διαβάσεως τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἀναφέρουμε ὅτι ὁ C.V. Hammer καὶ οἱ συνεργάτες του (βλ. «Nature», τ. 28, 20 Νοεμβρίου 1980) βρῆκαν ἠφαιστειακὰ ὀξείδια πού εἶχαν ἀποτεθεῖ στὴ Γροιλανδία, λίγο χρόνο, τὸ πολὺ ἓνα ἔτος μετὰ τὴν ἔκρηξη τοῦ ἠφαιστείου τῆς

Σαντορίνης. Ἀπὸ τὴν ἀρίθμηση τῶν ἐτησίων στρωμάτων πάγου τοῦ πυρῆνα ποὺ ἐρευνήθηκε, βρέθηκε ὅτι ἡ ἔκρηξη τοῦ ἡφαιστείου συνέβη τὸ 1390±50 ἔτη π.Χ. (βλ. Α.Γ. Γαλανοπούλου, Ἡ Μιτωική Ἐκρήξη (χ' ἔτος), σελ. 217, 234, ἰδία 231).

Υπάρχει ἀρκετὴ ἐπιστημονικὴ ἀποδεικτικὴ μαρτυρία ὥστε νὰ κάνει κανεὶς δεκτὸ ὅτι ἡ ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο συνέπεσε μὲ τὸν «Κατακλυσμὸ τοῦ Δευκαλίωνος», ἀποψη τὴν ὁποία κάνει δεκτὴ, ὡς πρὸς τὸ χρόνο, καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστῆμη (βλ. Π. Ι. Μπρατσιώτου, Ἐπίτομος Εἰσαγωγή, σελ. 30) κατὰ τὴν ὁποία ὁ Μωσῆς ἔζησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπὶ τοῦ Φαραῶ Ἀμενώφιου τοῦ Β' (1451-1426).

Ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐκρήξεως τῆς Σαντορίνης ἡ ἀνάπλαση τῶν ὑδάτων ἐπέφερε τὴν ὀλιγόχρονη ἀπόσυρση τῶν ὑδάτων ἀπὸ τὴν παραλία καὶ τοῦ σημείου ἐκείνου τῆς Μεσογείου παρὰ τῆ Ἐρυθρᾶ Θαλάσσης καὶ ἀπέκοψε τὴν ἐκεῖ ὑπάρχουσα λιμνοθάλασσα (Sebcha el Bardawil ἢ Σίρβονος) ἀπὸ τὴν κυρίως θάλασσα δημιουργηθεισῶν οὕτω τῶν δυνατοτήτων τῆς διαβάσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου τῶν ὑδάτων τοῦ πνιγμοῦ καὶ καταποντισμοῦ τῶν Αἰγυπτίων. Ἐξ ἄλλου ὑπάρχει καὶ ἐπιστημονικὴ μαρτυρία τῆς διασυνδέσεως τῆς ἐκρήξεως μὲ τὶς δέκα πληγές τοῦ Φαραῶ, τουλάχιστον μὲ μερικὲς ἐξ αὐτῶν (βλ. Ἐξοδος, κεφ. Ζ' 10 - ΙΑ' 10 γιὰ τὶς δέκα πληγές τοῦ Φαραῶ).

«Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι “Τὸ ἡφαιστεῖο τῆς Σαντορίνης ὑπῆρξε πάντα πλούσιο σὲ ὀξείδια

τοῦ σιδήρου καὶ θειοῦχα συστατικά (...) ἔτσι ἡ χώρα τῶν Φαραῶ πρέπει νὰ δέχθηκε καταγισμὸ ὀξειδίων σιδήρου ποὺ κοκκινίζουν τὰ νερά, θεικῶν ἐνώσεων”, ποὺ δηλητηριάζουν κάθε γωνιὰ φλεγομένης ἡφαιστειακῆς στάχτης ποὺ καίει τὴ βλάστηση καὶ νεροποντῆς ποὺ πλημμυρίζει τὰ πάντα» (βλ. τὶς σχετικὲς βιβλικὲς περικοπές: Ἐξοδ. ζ' 20-21, η' 10, θ' 23-25, η' 6,13,14,17,18 καὶ 24, ι' 22-23, ιβ' 29-30 ὡς καὶ Ἀντ. Ν. Κονταράτου μν. ἔργ., σελ. 44-55). Ἴσως οἱ ἀναχωροῦντες Ἰσραηλίτες νὰ ἔβλεπαν στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντος τὶς ὀπτικὲς ἐκδηλώσεις τῶν ἐκρήξεων (βλ. Ἐξοδ. ιγ' 21-22).

Βασικὸ πάντως παραμένει ὅτι ἡ διάβαση ὑπῆρξε παρέμβαση τῆς ἰσχυρᾶς δεξιᾶς τοῦ Κυρίου, ὡς τὸ μέγιστο θαῦμα στὴν ἱστορία τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ χρονικὴ συνάντηση τῆς διαβάσεως καὶ τῆς ἐκρήξεως, ἂν γίνῃ δεκτὴ, εἰς οὐδένα ἐλαττώνει τὴν ἐμπειρία τοῦ θαύματος. Ὁ Κύριος τῆς φύσεως εἶναι ὁ Κύριος τῆς ἱστορίας. Στὴ Σαντορίνη ἐκρήγνυται, στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα διασώζει τὸν περιούσιο λαό του. Καὶ τὰ δύο μαρτυροῦν ὅτι εἶναι ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἄδει καὶ δοξολογεῖ. Βλ. τὸν Εἰρμόν τῆς α' Ὠδῆς τοῦ ὄρθρου τῆς ιδ' Σεπτεμβρίου: «Σταυρὸν χαράξας, Μωσῆς, ἐπ' εὐθείας ράβδω, τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι· τὴν δὲ ἐπιτρεπτικῶς, Φαραῶ τοῖς ἄρμασι, κροτήσας ἤνωσεν ἐπ' εὖρου διαγράψας τὸ ἀήτητον ὄπλον διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν ὅτι δεδοξασται».

Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή

Ἡ Ριζάρειος Σχολή: • χαράζει νέους ὀρίζοντες στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση καὶ κατάρτιση • πρωτοπορεῖ στὴν παροχὴ πλήρους ὑποτροφίας στοὺς μαθητὲς καὶ σπουδαστὲς τῆς, οἱ ὁποῖοι φοιτοῦν ἀπολύτως δωρεάν • ἐνεργοποιεῖ προγράμματα στήριξης τῶν ἀποφοίτων τῆς μὲ ἀνταλλαγὲς φοιτητῶν, συνεργασία μὲ πανεπιστήμια στὸ ἐξωτερικὸ (Εὐρώπη, Ἀμερικὴ, Αὐστραλία) καὶ ὑποτροφίες ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος.

Γιὰ ὄσους ἐνδιαφέρονται νὰ σπουδάσουν μέσα σὲ ἓνα ἰδανικὸ φυσικὸ περιβάλλον, σὲ ἄνετες κτιριακὲς ἐγκαταστάσεις ἀπὸ ἄριστα καταρτισμένο καὶ ἐμπειρο διδακτικὸ προσωπικὸ, μὲ χρῆση βιβλιοθήκης καὶ ἐργαστηρίου Πληροφορικῆς, ἐργαστηρίου ἀγιογραφίας, ἀθλοπαιδιῆς, ψυχαγωγίας, ἐκπαιδευτικῆς ἐξορμήσεως καὶ ἐκδρομῆς, πρόγραμμα Πρόσθετης Διδακτικῆς Στήριξης, στὴ

Σχολὴ λειτουργοῦν:

1. Τριετὲς Γενικὸ Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειο, θεωρητικῆς κατεύθυνσης, ἰσότιμο μὲ ὅλα τὰ Λύκεια.
2. Ἐκκλησιαστικὸ Ἰνστιτοῦτο Ἐπαγγελματικῆς Κατάρτισης (Ε.Ι.Ε.Κ.), ἰσότιμο μὲ ὅλα τὰ Ι.Ε.Κ. τῆς χώρας.
3. Σχολεῖο Ἑλληνικῆς Γλώσσας, γιὰ τὴν ἐκμάθηση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ἀπὸ μὴ ἑλληνόφωνους ὀρθόδοξους, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν πιστοποίηση τῆς ἑλληνομάθειας μποροῦν νὰ σπουδάσουν στὴ Σχολὴ ἢ τὶς Θεολογικὲς Πανεπιστημιακὲς Σχολῆς τῆς Ἑλλάδος.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ παρέχονται ἀπὸ τὰ τηλέφωνα:

- Γιὰ τὸ Λύκειο: 210-6850304 καὶ 6851866.
- Γιὰ τὸ Ε.Ι.Ε.Κ. καὶ τὸ Σχολεῖο Ἑλληνικῆς Γλώσσας: 210-6853494.

Ο π. Νικόλαος Καραπαπαδάκης

Η. Ἄξιος θαυμασμοῦ καὶ τιμῆς

Αὐτές, λοιπόν, οἱ ἀρετές τοῦ π. Νικολάου, ἡ πίστη του στοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὑπομονή του στὶς δοκιμασίες εἶναι ἐκεῖνες, ποὺ προκαλοῦν τὸ θαυμασμὸ καὶ μᾶς κάνουν νὰ ἀποκαλυπτόμαστε ἐνώπιόν του, καὶ ὄχι μόνον οἱ δοκιμασίες του. Γιατὶ δοκιμασίες ἀνάλογες ἢ καὶ χειρότερες ἢμπορεῖ νὰ ἔχουν καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι δοκιμάσει στὴ ζωὴ τους, ἀλλὰ τὴ βαθιὰ πίστη ποὺ εἶχε στοῦ Θεοῦ καὶ στὴν Πρόνοιά Του ὁ π. Νικόλαος, καὶ τὴ μεγάλη ὑπομονή ποὺ ἔδειξε, ἡ ὁποία τὸν ἐξύψωσε στὴ θέση τοῦ πολυάθλου Ἰώβ καὶ προκαλοῦν τὸ θαυμασμὸ μας, δὲν τὶς βρίσκει κανεὶς εὐκόλα στοὺς ἀνθρώπους, γιατί αὐτὲς εἶναι χαρακτηριστικὰ καὶ ιδιότητες μόνον τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ.

Πραγματικά, ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὑπέμενε τὶς δοκιμασίες του καὶ τὸν ἔκανε νὰ μοιάζει μὲ τὸν πολυάθλο Ἰώβ φανερώνουν τὴ μεγάλη, τὴν ἀξιοθαύμαστη ὑπομονή του, ἐνῶ οἱ λόγοι, μὲ τοὺς ὁποῖους προέπεμπε τὰ παιδιά του στὴν ἄλλη ζωὴ, «ὁ Κύριος ἔδωκεν ὁ Κύριος ἀφείλατο ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο· εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἤμαρτε ἐναντίον τοῦ Κυρίου» (Ἰώβ 1, 21-22), δηλαδή, ὁ Κύριος μοῦ τὸ ἔδωσε, ὁ Κύριος μοῦ τὸ πήρε. Εἶθε νὰ εἶναι εὐλογημένο καὶ δοξασμένο τὸ ὄνομά Του στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων, ἀποκαλύπτουν τὴ βαθιὰ πίστη του στοῦν Θεοῦ. Γιατὶ παρ' ὅλα ὅσα ἔπαθε, δὲν ἀγανάκτησε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ ἀμαρτήσῃ, ὅπως ἀκριβῶς εἶχε συμβεῖ καὶ μὲ τὸν πολυάθλον Ἰώβ.

Θ. Μία ταπεινὴ αὐτοβιογραφία

Ἄλλὰ γιὰ νὰ μὴ θεωρηθοῦν τὰ ἀναφερόμενα στοῦν πολυάθλο Ἱερέα Νικόλαο Καραπαπαδάκη ὑπερβολές, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ ἰδοῦμε αὐτὰ ποὺ ὁ ἴδιος εἶπε στὴν ἀποχαιρετιστήριον ὁμιλία του πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγε-

τοῦ Ἐπισκόπου Βελεστίνου κ. Δαμασκηνοῦ

λιστρίας Νέας Ἰωνίας τοῦ Βόλου, μὰ Κυριακὴ τοῦ ἔτους 1956 καὶ κατέγραψε ἔπειτα στοῦ προσωπικοῦ του Ἡμερολόγιο, ἐλαφρὰ μόνον μεταποιημένη ὡς πρὸς τὴν ἔκφραση καὶ μὲ τὴν πρόσθεση ὠρισμένων λέξεων πρὸς καλύτερη ἀπόδοση τοῦ νοήματος, σύμφωνα καὶ μὲ τὶς σημειώσεις, ποὺ εὐγενῶς μοῦ προσέφερε ὁ ἀγαπητὸς διδάσκαλος καὶ μελετητὴς τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀειμνήστου π. Νικολάου, ὁ κ. Δημήτριος Κωνσταν-

τάρας – Σταθαράς ἀπὸ τῆς Ν. Ἰωνίας τοῦ Βόλου:

«Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,

Σήμερα τελεῖται ἡ τελευταία Θεία Λειτουργία τῆς ὑπηρεσίας μου καὶ θὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ 10 λεπτά μὲ τὴν ὁμιλία μου.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεοῦ καὶ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ποὺ μὲ ἀξίωσαν νὰ προσφέρω τὶς ὑπηρεσίες μου ἐπὶ 15 ἔτη ὡς Διδάσκαλος καὶ Ἱεροψάλτης καὶ ἐπὶ 43 χρόνια ὡς Ἱερέυς.

Γεννήθηκα τὸ ἔτος 1878. Ἦμουν νέος καὶ ἐγέρασα. Ὁλος ὁ βίος μου, ποὺ ἔζησα μέχρι σήμερα, μοῦ φάνηκε σὰν μία ἡμέρα, σὰν τὴν χθεσινὴ, ποὺ πέρασε κιόλας, ὅπως ἀκριβῶς λέγει καὶ ὁ Προφῆτης Δαυὶδ, ὅτι τὰ χίλια χρόνια εἶναι σὰν μία μόνον ἡμέρα, τὴν χθεσινὴ ποὺ πέρασε, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ τὸ μόνον ποὺ θυμᾶμαι εἶναι τοῦτο: Ἦμουν φτωχόπαιδο καὶ ὀρφανὸς ἀπὸ τὴ μητέρα μου ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν ἐπτὰ ἐτῶν καὶ ζοῦσα ἀπὸ τὰ περισσεύματα τοῦ ἄρτου τῶν πατριωτῶν μου καὶ τῶν συμπαθητῶν μου στοῦ Σχολεῖο, οἱ ὁποῖοι μὲ εἶχαν συμπαθήσει ἀπὸ ἀγάπη, γιὰ τὴν καλή μου διαγωγή. Ἦμουν πολὺ φτωχός, ἀλλὰ ὁ ζῆλος ποὺ εἶχα νὰ σπουδάσω καὶ νὰ μάθω λίγα γράμματα, γιὰ νὰ ἐννοήσω τὸ Εὐαγγέλιο καὶ νὰ ἀξιωθῶ νὰ γίνω λειτουργὸς τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῶ μὲ ζῆλο, συμφώνως μὲ τὰς ἐντολάς του, ἦτο πολὺ μεγάλος. Αὐτὸ τὸ ἐπιθυμοῦσα τόσο πολὺ, ὅσον καὶ τὸ ἐλάφι, τὸ ὁποῖον, ὅταν διψᾷ, τρέχει στὰ ρυάκια, διὰ νὰ εὕρη νερὸν νὰ πιεῖ.

Δυστυχώς ή μεγάλη φτώχεια δέν με έβοήθησε και έμεινα με τὰ λίγα εκείνα γράμματα, πού έμαθα από τούς διδασκάλους μου.

Τò 1898 διορίσθηκα Διδάσκαλος και Ίεροψάλτης εις τήν Πατρίδα μου και άλλαχού επί 15 έτη. Από τὰ έτη αυτά εύρίσκονται ακόμη κάποιου από τούς Μαθητάς μου, πού είναι άλλοι ιεροψάλται, άλλοι Διδάσκαλοι και ένας από αυτούς, ó εξάδελφός μου Βενέδικτος, έγινε Μητροπολίτης Τιβεριάδος.

Τò 1913 έχειροτονήθηκα Ίερεύς από τόν Έπίσκοπο Νικομηδείας Μικράς Ασίας κ. Ίωακείμ και έφημέρευσα στην Πατρίδα μου επί 9 έτη.

Τò 1922, μετά τούς τούρκικους διωγμούς, ήλθα στην Ελλάδα και διορίσθηκα Έφημέριος στην Ένορία Δαδίου τής Λοκρίδος από τò Μητροπολίτη Λαμίας Ίάκωβον μόνον για έννέα μήνες.

Τò 1924 πήγα στην Άμφισσα, όπου διορίσθηκα Έφημέριος από τò Μητροπολίτη Φωκίδος Άμβρόσιο, μόνον επί έξι μήνες και μετά με έπαυσε. Τὰ αίτια τής παύσεώς μου και από τις δύο ένορίες ήσαν τὰ εξής: "Όσο ή αγάπη των ένοριτών μου ήτο μεγάλη, τόσο ó φθόνος, τò μίσος και ή αντιζηλία των συναδέλφων μου έφθανε στον ύπέρτατο βαθμό. Κάποια ήμέρα, μάλιστα, τήν ώρα πού συλλειτουργούσαμε τρεις Ίερείς, ó ένας από αυτούς τήν ώρα πού γινόταν ή έκφώνησης «Ειρήνη πᾶσι. Άγαπήσωμεν ἀλλήλους...», κτύπησε τò χέρι του στην Άγία Τράπεζα και μου είπε τήν αισχρή λέξη «πόρνε».

Έγώ εκείνη τήν ώρα, χωρίς να στενοχωρηθώ και χωρίς να αφήσω τò μίσος να εισέλθει στην ψυχή μου, τού είπα να σιωπήσει, για να τελειώσει ή Θεία Λειτουργία.

Τήν επαύριο με χαρά στην ψυχή μου, για τήν άδικη κατηγορία και ύβρη, πήγα και ανέφερα τò περιστατικό εις τόν Μητροπολίτην Άμβρόσιον. Έκείνος, αφού εξέτασε ακριβώς τὰ κατ' έμέ και αφού πληροφορήθηκε και από τόν Μητροπολίτη Λαμίας Ίάκωβον και από τούς επτρόπους Δαδίου και Άμφίσσης περι τής διαγωγής μου, μου είπε ότι είμαι «λευκός και να ήσυχάσω».

Και, όμως, ή ικανοποίησίς μου από τόν Μητροπολίτη Άμφίσσης Άμβρόσιον τελικά κατέληξε στο διωγμό μου, αφού στη θέση μου διόρισε κάποιον άλλο και έγώ έμεινα χωρίς θέση...

Τò 1926 ήλθα από τήν Άμφισσα στο Βόλο και διορίσθηκα από τόν Μητροπολίτη Δημη-

τριάδος Γερμανό έφημέριος στην Άγία Παρασκευή του Άνω Βόλου, αλλά μόνον για 75 ήμέρες. Έτσι ένώ ειπε ότι θα με διορίζε έφημέριο στον Ί. Ναό Μεταμορφώσεως Βόλου, επειδή ήμουν καλλιφωνος, τελικά μου ειπε να φύγω και να πάω στη Μακεδονία, εκεί πού ήσαν όλοι οι πρόσφυγες. Έγώ, όμως, δέν έφυγα, αλλά έμεινα επί ένα ολόκληρο έτος άμισθος και άνεργος, προς χάριν των τέκνων μου, πού πήγαιναν στο Γυμνάσιο του Βόλου.

Τò 1935, όταν ήλθε στο Βόλο ó Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος Ίωακείμ, έπαυσαν οι διωγμοί μου. Έδόξασα τόν Θεό, ευχαρίστησα τόν Κύριο και τήν Ύπεραγία Θεοτόκο και ειργάσθηκα τὰ ιερά μου καθήκοντα με ζήλον. Έτσι απέκτησα τήν αγάπη όλων των ένοριτών μου, αν δέν άπατώμαι, και όλων των κατοίκων τής Νέας Ίωνίας, όπου ειργάσθηκα επί 28 έτη. Κατά τὰ έτη αυτά έβάπτισα 1515 παιδιά. Έστεφάνωσα γονείς, βάπτισα τὰ τέκνα τους, έστεφάνωσα αυτά και έβάπτισα και τούς έγγονούς των.

Εύχαριστώ τόν Θεό και τήν Ύπεραγία Θεοτόκο, γιατί με τή μεγάλη ύπομονή και τήν αγάπη των ένοριτών μου απέκτησα και έλάχιστα υλικά αγαθά με τήν εύλογία του Θεού. Εύχαριστώ πάλι τò Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ίωακείμ, γιατί κατά τὰ έτη τής ύπηρεσίας μου δέν με μετέθεσε καμμιά φορά από τόν Ί. Ναό τής Εύαγγελιστριάς.

Και τώρα, αγαπητοί μου άδελφοί, έρχομαι να γνωρίσω και τήν αγάπη του Θεού δια των σκληρών δοκιμασιών των τεσσάρων τέκνων μου, πού μου πήρε ó Κύριος εις ηλικίαν 20, 19, 26 και 30 έτών. Δέν έγόγγυσα ένώπιον του Θεού, άδελφοί μου, δέν έβλασφήμισα τò όνομά Του, αλλά τόν άνεγνώρισα ως έπουράνιο Πατέρα μου, γιατί Αυτός μου τὰ έδωσε και Αυτός μου τὰ πήρε, δια να τὰ έγκαταστήσει εις τήν έπουράνιο Βασιλεία Του, εις τήν αιώνιο ζωή, πέραν του τάφου. Έγώ τόν έδόξασα, τόν ευχαρίστησα δια τόν άποχωρισμό των τεσσάρων νεκρών τέκνων μου και έζήτησα από Αυτόν να μου δώσει τήν ύπομονή του δικαίου και πολυάθλου Ίώβ να τήν φυλάττω παρακαταθήκη εις όλη τή ζωή μου. Και ούτε απελπίσθηκα για τή δική μου προστασία, γιατί Έκείνος δια τής προσευχής και τής έλπίδος μου προς Αυτόν μου έστειλε άνθρωπο, ó όποιος ήτο σύμφωνος με τò θέλημα του Θεού.

(Συνεχίζεται)

ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΗΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΜΟΡΦΕΣ (Γ')

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Με άφορμή τήν ἀρχή τῆς Ἰνδίκτου ὡς «Ἡμέρας Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος»*

Στήν ὀρθόδοξη πίστη τὸ φυσικὸ περιβάλλον ἀνοίγεται καὶ ἀποκτᾷ τὶς πραγματικὲς του διαστάσεις, «τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος» τοῦ Χριστοῦ (Ἐφεσίους 3, 18), ὁ Ὅποιος καταφάσκει τὴν Κτίση, στήν ὁποία ἀντανακλᾶται ὡς Κύριος τῆς Οἰκουμένης. Ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τύχης καὶ τῆς ἀναγκασιότητας, ἀλλὰ πεδίο καὶ τόπος σωτηρίας, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ποιμαντικῆς τῆς γιὰ τὴ σωτηρία ὄχι μόνο τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου, μὲ τὴ συγκρότηση μιᾶς θεολογικῆς οἰκολογίας καὶ τὴν κατάδειξη τῶν θετικῶν συνεπειῶν τῆς.

Ἡ χριστολογικὴ προσέγγιση τῆς φύσεως καὶ τοῦ κόσμου ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ὠθεῖ στὴν ἀντίληψη τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως ὡς θεολογικοῦ προβλήματος καὶ τῆς ἀντιμετώπισής τῆς βάσει τῶν ἀρχῶν μιᾶς θεολογικῆς οἰκολογίας, ἡ ὁποία καὶ ἐμπνέει μέτρα προληπτικὰ καὶ θεραπευτικὰ τῆς κρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐντάσσει τὸν κόσμο προοπτικὰ στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. Ἀσφαλῶς, ἡ κρίση δὲν εἶναι πρωτεύου. Ἀναγκάζεται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀσχοληθεῖ λόγω τῶν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων τῆς κρίσεως πάνω στὸν ἄνθρωπο καὶ στὴ φύση. Καὶ τότε δρᾷ συμβουλευτικὰ καὶ περιλαμβάνει στὴν ποιμαντικὴ τῆς μέριμνα τὸ οἰκολογικὸ περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου καὶ παρωθεῖ πρὸς συγκεκριμένους ἐνέργειες προτάσσοντας μεταξύ ἄλλων παραδείγματα πρὸς μίμηση, ὅπως λ.χ. τῶν Γερόντων.

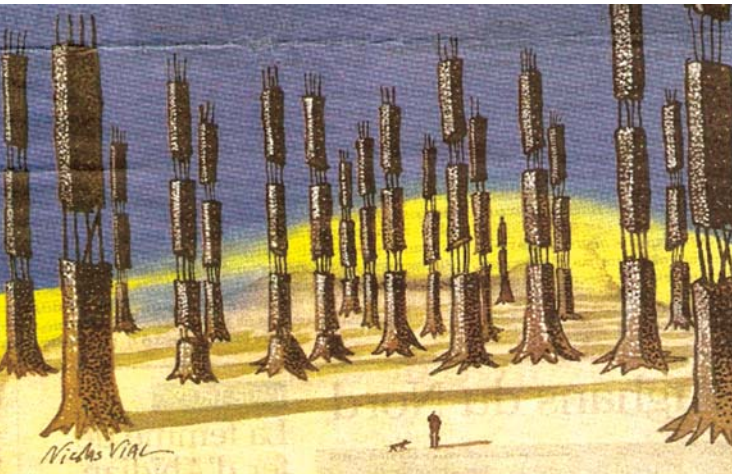
Τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Προϋπόθεση γιὰ τέτοιου τύπου στάση εἶναι ἡ αἴσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στὸ χώρο ὡς Θεολογία τοῦ χώρου. Αὐτὸ κάνει νὰ διερωτώμεθα ἀν εἴμαστε χρήστες ἢ καταχραστὲς καὶ ὀδηγοῦμεθα πρὸς μία ἠθικὴ τῆς οἰκολογικῆς συνείδησης. Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, ἰδίως τελευταῖα μὲ τὶς πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θεωρεῖται καταλύτης στὴν προστασία τῆς φύσεως. Αὐτὸ τὴν ὠθεῖ σὲ μία θεολογικὴ ἐμβάθυνση τῶν σχετικῶν θέσεών τῆς, ἔτσι ὥστε νὰ θεωρεῖ τὴ φύση ὡς κτίση καὶ τὴν κτίση ὡς εὐχαριστία καὶ τὴν ἐμπειρικὴ θεολογία ὡς τὴ μόνη ἀπάντηση σὲ ζητήματα ποὺ ἄπτονται τῆς οἰκολογίας καὶ τῆς πολιτικῆς. Μόνο μία βιβλικὴ καὶ πατερικὴ θεολογικὴ οἰκολογία εἶναι ἰκανὴ νὰ ἀντιμετωπίσει τὰ προβλήματα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ἐνασχόληση καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν μὲ τὸ θέμα εἶναι ἐπίσης σοβαρὴ.

Τὴ διδασκαλία τῆς αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία ἀντλεῖ ἀπ' ἐκεῖ ποὺ μόνο κανεὶς μπορεῖ νὰ ἐκταμιεύσει ζωτικὲς ἐμπνεύσεις γιὰ τὴν προστασία τῆς φύσεως, τὴν ὁποία ὁ Δημιουργὸς τῆς μᾶς παρέδωσε «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν» αὐτήν. Πηγὴ γιὰ μία στάση σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης εἶναι ὁ Χριστός, ἡ Παναγία μας, οἱ Προφῆτες, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλη-

* (Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο μὲ ἐμπνευσμένο μήνυμα τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Δημητρίου τοῦ Α' ἔχει καθιερώσει ἀπὸ τὸ 1989 τὴν 1η Σεπτεμβρίου ὡς «Ἡμέρα Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος». Ἦδη τὸ 1845 ἔχουμε τὴν πρώτη ἐγκύκλιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «κατὰ τῶν καιόντων καὶ καταστρεφόντων τὸ δάσος». Ἡ «Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας καὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκολογίας» (συσταθεῖσα τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2000) ὀργάνωσε ἀνάμεσα σὲ ἄλλες ἐκδηλώσεις καὶ ἐκθεση (6-15 Ἰουνίου 2001), μὲ τίτλο «Ἐκκλησία καὶ Περιβάλλον». Ἐδαφος-Νερό-Ἀέρας, ὡς συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Παγκόσμια Ἡμέρα Περιβάλλοντος (5 Ἰουνίου).

σίας, οί Ἅγιοί της, οί Γέροντες. Ἡ φροντίδα γιά τόν κόσμον ἀποτυπώνεται στή λατρεία καί τήν ὑμνογραφία τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου ὁ ἄνθρωπος προβληματίζεται ἀναθέτοντας τή μέριμνα καί τοὺς οἰκολογικούς του προβληματισμούς στό Θεό τῆς κτίσεως καί πάσης σαρκός.

Μιάς καί μιλήσαμε γιά παραδείγματα πρὸς μίμησην καί ἀναφέραμε τοὺς Γέροντες, αὐτὲς τὶς ἐκλεκτὲς μορφές πού ὑποστασιάζουν ἤδη ἀπὸ τώρα τῆ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς μέ τῆ μεταμορφωμένη ζωὴ τους, ἀξίζει τόν κόπο νὰ ὑπενθυμίσουμε, ὅτι σέ ἓναν κόσμον πού ἀπασχολεῖται ὀλοένα καί περισσότερο μέ τὸ οἰκολογικὸ περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου καί τὶς συνέπειες πού μπορεῖ νὰ ἔχει μία ἀλόγιστη χρῆση τῆς φύσεως καί τῶν ἀποθεμάτων της, ἐντυπωσιάζει ἡ στάση πολλῶν Γερόντων ἔναντι τῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται στήν ἐποχὴ μας καί ἡ συμβουλευτικὴ τους πού ἀσκεῖται σέ συγκεκριμένα πλαίσια ζωῆς.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι εἶναι ἔντονη ἡ ἀνησυχία ὀρισμένων γερόντων γιά τὴ ρύπανση τοῦ περιβάλλοντος μέσα στό ὁποῖο ζοῦν οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι. Χωρὶς νὰ κηρύττουν μία «ἐπιστροφή στή φύση» τύπου Ρουσσώ, συνιστοῦν μίαν «ἐξοδὸ πρὸς τὴ φύση», «γιά νὰ βρεθοῦν οἱ ἄνθρωποι πάλι στό φυσικὸ τους περιβάλλον, ἐκεῖ ἀπ' ὅπου ξεκίνησαν», λένε χαμογελώντας, «στὸν Παράδεισο, πού ἦταν ἓνας κῆπος». Χωρὶς ν' ἀρνοῦνται τὴ χρῆση τῆς τεχνολογίας μάχονται γιά μία ποιότητα ζωῆς πού ν' ἀγκαλιάζει ὅλο τὸν ἄνθρωπο.

Στενοχωριοῦνται μάλιστα ἔντονα ὅταν αὐτὴ ἡ «ἐξοδος» διακυβεύεται καί ἀπὸ τόσες πυρκαγιές πού καταστρέφουν τεράστιες δασικὲς ἐκτάσεις καί θαμνώδεις περιοχές. Λυποῦνται βαθύτατα γιατί διαβλέπουν στό ἔργο τῆς καταστροφῆς ψυχικὲς διαταραχές, πού κι ὅταν

ἀκόμη κινεῖται ἀπὸ κερδοσκοπία μέ οἰκοπεδοποιητικὲς προθέσεις ξεκινᾷ ἀπὸ μία θεμελιακὴ ἀ-φιλανθρωπία.

Ὅποιος καταστρέφει τὴ Δημιουργία συνεργεῖ στήν καταστροφὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ πράσινο εἶναι δῶρο Θεοῦ πού ἡ Χάρη Του δωρίζει στὸν ἄνθρωπο. Σεβασμὸς πρὸς αὐτὸ σκοπεύει στήν ὑγεία καί τὴν ὁμορφιά. Τὸ δάσος θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι τὸ πιὸ ἐντυπωσιακὸ σύμβολο τῆς παρουσίας, τῆς σιωπῆς καί τῆς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας. Γιατί τὸ δάσος εἶναι σιωπὴ καί εὐλογία. Χωρὶς αὐτό, ὅλα γίνονται στεῖρα.

Καί ἡ Ἐκκλησία ἔπρεπε νὰ ἀναλάβει ὀλοκληρῆ ἐκστρατεία καί σταυροφορία. Χρειαζέται ἐνεργὸς δράση τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Νόμος μόνος του, ὅπως διαπιστώνουμε, δὲν ἐπαρκεῖ γιά τὴν καταστολὴ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐγκλήματος καί τὴν πρόληψή του. Ἄλλ' οὔτε μόνο μέ ἐκκλησιαστικὲς ἀποφάσεις καί ἐγκυκλίουσ μπορεῖ νὰ γίνει δουλειά. Ἐδῶ πάλι πρωτεύουσα θέση κατέχει τὸ παράδειγμα καί ἡ μίμηση.

Ἄς μνημονεύσουμε ἐδῶ τὸ παράδειγμα τοῦ Γερόντος τῆς Πάτμου π. Ἀμφιλοχίου Μακρῆ (1888-1970), ὁ ὁποῖος συνέβαλε στήν πευκοφύτευση τῆς ἱερᾶς νήσου Πάτμου. Συνήθιζε νὰ λέει: «Ὅποιος φυτεύει ἓνα δένδρο φυτεύει ἐλπίδα, φυτεύει εἰρήνη, φυτεύει ἀγάπη καί ἔχει τὶς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ». Γι' αὐτὸ ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς ἐξομολογουμένους σ' αὐτόν, σέ ἔνδειξη μετανοίας νὰ φυτεύουν καί νὰ περιποιοῦνται ἓνα δένδρο.

Ὅλα αὐτὰ προϋποθέτουν ἀσφαλῶς μία καρδιὰ εὐαίσθητη, μία καρδιὰ ἐλεήμονα, ἔτσι ὅπως τὴν προσδιορίζει ἡ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας μέ τὸ στόμα ἑνὸς μεγάλου ἀββᾶ, τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου (7ος αἰ.): «Καρδιὰ ἐλεήμων εἶναι μία καρδιὰ πού καίγεται γιά ὀλοκληρῆ τὴν κτίση, γιά τοὺς ἄνθρώπους, γιά τὰ ὄρνια, γιά τὰ ζῶα, γιά τοὺς δαίμονες καί γιά ὅλα τὰ κτίσματα. Μέ τὴν ἀνάμνηση καί τὴ θέα τους τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου δάκρυα. Ἀπὸ τὴν πολλὴ καί σφοδρὴ ἀγάπη πού συνέχει τὴν καρδιὰ του δὲν μπορεῖ νὰ ἀνεχθεῖ ἢ νὰ ἀκούσει ἢ νὰ δεῖ κάποια καταστροφή, ἢ κάποια μικρὴ λύπη νὰ γίνε μέσα στήν κτίση. Γι' αὐτὸ καί γιά τὰ ἄλογα ζῶα καί γιά τὰ ἔρπετά καί γιά τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας καί γι' αὐτοὺς πού τὸν βλάπτουν, κάθε στιγμή προσφέρει προσευχὴ μέ δάκρυα, γιά νὰ τοὺς διαφυλάξει καί νὰ τοὺς ἐλεήσει ὁ Θεός».

Του Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμού

ΚΑΠΟΙΟΙ από τους αναγνώστες μας ίσως αναγνωρίσουν στη φράση αυτή ένα χαρακτηριστικό σύνθημα του οικολογικού κινήματος. Καθώς πρόσφατα γιορτάσαμε την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος, αλλά και καθώς ήδη έχουμε εισέλθει στο νέο εκκλησιαστικό έτος-νέα χρονιά εργασίας στον άγρο του Χριστού, έχω την αίσθηση ότι το έν λόγω σύνθημα έχει αρκετά να μάς πεί και στην ποιμαντική μας δράση.

Το οικολογικό κίνημα κατέληξε σε αυτή την προτροπή μέσα από τη διαπίστωση ότι κανέ-

«Σκέψου σφαιρικά, δράσε τοπικά»

να φυσικό φαινόμενο και καμμιά ανθρώπινη δραστηριότητα δεν μπορούν να απομονωθούν μεταξύ τους. Κάθε κίνηση της φύσης και κάθε ενέργεια του ανθρώπου αλληλοδιαπλέκονται και αλληλοεπηρεάζονται σε τέτοιο βαθμό ώστε συχνά είναι δύσκολο να σταθμίσει κάποιος τις τελικές συνέπειές τους στο περιβάλλον. Για παράδειγμα, το φαινόμενο του θερμοκηπίου προκαλείται από τις πλούσιες χώρες και τις καταστρεπτικές συνέπειές του τις υφίστανται περισσότερο οι φτωχές!

Ακόμη, η ρύπανση του αέρα ή των υδάτων δεν γνωρίζει σύνορα· αυτός που ασκεί ρυπαίνουσα δραστηριότητα χρειάζεται να αναμετρήσει την επέκτασή της έξω από το χώρο ευθύνης του, αλλά στη συνέχεια καλείται να αναλάβει προληπτική δράση μέσα στον χώρο ευθύνης του. Η αρχή αυτή ισχύει είτε πρόκειται για ιδιώτες είτε για το κράτος. Η, το κράτος που διαχειρίζεται π.χ. ένα ποτάμι πάλι απαιτείται να σκεφθεί σφαιρικά (συνέπειες σε άλλα κράτη ή οικοσυστήματα) αλλά να δράσει τοπικά.

Η αρχή που μελετούμε σήμερα πηγάζει από το γεγονός ότι το πεδίο ευθύνης μας είναι έξορισμοῦ περιορισμένο. Δεν έχουμε τη δυνατότητα σε κανένα τομέα, είτε υλικό είτε πνευματικό, να λάβουμε αποφάσεις καθολικής ισχύος. Το αξιοσημείωτο όμως είναι ότι, όπως και στη φύση, έτσι και στο «περιβάλλον» της Ἐκκλησίας, οί ἐνέργειές μας είναι δυνατόν κάποιες φορές να έχουν γενικευμένη ἐπιρροή, κάποτε και ἐν ἀγνοία μας.

Ἄς τὸ κάνουμε ὁμως πιὸ συγκεκριμένο. Φοιτήτρια 21 ἐτῶν, ἡ ὁποία μου ἀναφέρει δυσκολίες στὴ σχέση της μὲ τὸν Θεό, θυμᾶται ὅτι στὴν πόλη στὴν ὁποία μεγάλωσε και μέσα σε

ένα μικρὸ ἐκκλησάκι εἶχε, ὅταν ἦταν μικρή, ἀτενίσει σε μία εἰκόνα τῆς μελλούσης κρίσεως. Τὴν αἰσθάνθηκε τόσο τρομακτικὴ ὥστε ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται φόβο πρὸς τὸν Θεό, ἕνα φόβο ὁ ὁποῖος, συνεργούντων και ἄλλων ψυχολογικῶν παραγόντων, ἐγκαταστάθηκε μέσα τῆς ζημιώνοντας τὴ σχέση της μὲ τὸν Θεό.

Κατὰ ἐνδιαφέρουσα σύμπτωση ἐγὼ εἶχα ζήσει ὡς μικρὸ παιδί στὴν ἴδια πόλη γιὰ κάποιο διάστημα και εἶχα προσέξει τὴν ἴδια εἰκόνα! Μοῦ εἶχαν κάνει

ἐντύπωση οἱ φρικτὲς μορφὲς και οἱ βασανιστικὲς σκηνές. Ἐπρόκειτο γιὰ μία ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς χάρτινες εἰκόνας εὐτελεστάτης αἰσθητικῆς και ἀμφιβόλου θεολογίας, πὺ πωλοῦνται μαζικὰ σε κάποια καταστήματα. Διασταύρωσα ὅτι μιλούσαμε γιὰ τὴν ἴδια εἰκόνα και θλίψη κατόπιν κατέλαβε τὴν ψυχὴ μου. Πρὶν ἀπὸ τουλάχιστον σαράντα χρόνια κάποιος κληρικός ἢ και λαϊκός, ὅπωςδὴποτε καλοπροαίρετα, τοποθέτησε τὴν εἰκόνα αὐτὴ στὸ ἐκκλησάκι. Αὐτὸς ἐνδεχομένως νὰ ἔχει ἤδη ἀναχωρήσει ἀπὸ τὸν κόσμος αὐτό, ἀλλὰ ἡ εἰκόνα του «ζει και βασιλεύει», και τὶς ψυχὲς μὲ τὸν φόβο κυριεύει. Ποιὸς ξέρει γιὰ πόσες δεκαετίες ἀκόμη.

Τὰ ἐρωτήματά σας και οἱ προτάσεις σας νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ thermosv@otenet.gr.

Ἐδῶ ἔχουμε μία κλασική περίπτωση ὑπερτοπικῆς δράσεως, ὅπως λέγεται, δηλαδή ἐνεργείας τῆς ὁποίας τὸ βεληκεές ἐκτείνεται στὸν χρόνο καὶ στὸν τόπο, σὲ βαθμὸ δυσανάλογο πρὸς τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐνεργοῦντος νὰ προβλέψει. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια, οὐδέποτε εἶμαστε σὲ θέση νὰ προβλέψουμε τὶς συνέπειες τῶν ἐνεργειῶν μας ἀπὸ ποιμαντικῆς ἀπόψεως. Τὸ πρόβλημα ὅμως εἶναι ὅτι, γιὰ ἱστορικούς λόγους, δὲν ἔχουμε ἐξασκηθῆ οὔτε στὰ στοιχειώδη.

Στὴν παραδοσιακὴ κοινωνία οἱ ἀνθρώπινες κοινότητες ἦταν σχετικὰ κλειστές καὶ ἀπομονωμένες, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ συνέπειες τῶν ποιμαντικῶν ἐνεργειῶν νὰ παραμένουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στὰ ὅρια τῆς κοινότητας. Αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸ ἐξόπλισε μὲ ἓνα αἶσθημα ἀσφάλειας τοὺς κληρικούς, σὰν ἀπὸ κεκτημένα ταχύτητα, ἀφοῦ οἱ ἐπιπτώσεις τῶν πράξεων καὶ τῶν ἐπιλογῶν τους παρέμεναν σχετικὰ προβλέψιμες. Ὅταν ὅμως βρεθῆκαμε καταμεσῆς στὴν ἀνοιχτὴ κοινωνία τοῦ σήμερα, ὅπου οἱ ἀνθρωποὶ μετακινοῦνται διαρκῶς καὶ σὲ βαθμὸ πρωτοφανῆ, αἰφνιδιαστήκαμε. Στὴν ἐποχὴ μας κάθε ποιμαντικὴ ἐνέργεια εἶναι ὑπερτοπικὴ.

Βγαίνουμε νὰ κηρύξουμε σὲ πιστοὺς οἱ ὁποῖοι ἐνδέχεται τὴν ἐπόμενη Κυριακὴ νὰ βρίσκονται σὲ ἄλλο ναό. Κάποιοι ἴσως μᾶς ἀκοῦν γιὰ πρώτη καὶ τελευταία φορά. Κατ' ἐξοχὴν αὐτὸ συμβαίνει σὲ γάμους, βαπτίσεις, κηδεῖες, καὶ μνημόσυνα. Ἐπίσης ἀποτελεῖ συνηθισμένο φαινόμενο στὰ παραθεριστικὰ μέρη. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο τελοῦμε Λατρεία καὶ κήρυγμα, καὶ φυσικὰ κάθε ἄλλο εἶδος ποιμαντικῆς, ἐπηρεάζει μεγάλους ἀριθμοὺς ἀνθρώπων καὶ πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅσο στὸ παρελθόν.

Αὐτὸ συμβαίνει ἐν μέρει καὶ γιὰ ψυχολογικούς λόγους. Σὲ μία κλειστὴ κοινότητα, ὅπου οἱ ἀνθρωποὶ καθημερινὰ ἀτενίζουν τὰ ἴδια πρόσωπα καὶ στὸ ναό, ἂν κάτι δὲν γίνεται σωστὰ ἀπὸ τὸν κληρικὸ τους ἀναπτύσσονται στὸν πιστὸ ἀνεπίγνωστο μηχανισμό ἀμυνας προκειμένου νὰ ἀποσβέσουν τὴν ὅποια βλαπτικὴ δράση στὶς ψυχές (π.χ. δικαιολογοῦν: «ἔτσι εἶναι ὁ χαρακτήρας τοῦ παπᾶ μας»). Ὅταν ὅμως κάποιος ἐκτίθεται συχνὰ σὲ νέα ἐρεθίσματα, δηλαδή νέες ἐκκλησιαστικὲς ἐμπει-

ρίες, παραμένει ψυχικὰ πιὸ «χαλαρός», καὶ γι' αὐτὸ πιὸ εὐάλωτος. Μὲ τέτοιον τρόπο λειτουργοῦν, γιὰ παράδειγμα, οἱ τόσο δυσάρεστοι αἰφνιδιασμοὶ ποὺ λαμβάνουν χώρα στὰ κοιμητήρια ἀλλὰ καὶ στὰ μυστήρια, ἀπὸ τὴν ἀποκαρδιωτικὴ συμπεριφορὰ κάποιων ἐξ ἡμῶν.

Τὸ οἰκολογικὸ σύνθημα δὲν μᾶς εἶναι χρήσιμο μόνο γιὰ νὰ ἀποφεύγουμε κακοτοπιές, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐνεργοῦμε θετικά. Ὁλόκληρη ἡ φιλοσοφία του προϋποθέτει τὴν ἱκανότητά μας νὰ συλλαμβάνουμε τὴν γενικότερη ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση, ὥστε ἐμεῖς νὰ δροῦμε ἀναλόγως στὸ τοπικὸ ἐπίπεδο. Δὲν γνωρίζω πόσο ἔχουμε ἀναπτύξει αὐτὴ τὴν ἱκανότητα. Γιὰ νὰ καταστῆ ἐφικτὸς ἓνας σφαιρικότερος προβληματισμὸς κατ' ἀρχὴν ἀπαιτεῖ συζητήσεις ποιμαντικοῦ περιεχομένου μὲ ἄλλους κληρικούς γιὰ νὰ ἀνταλλάσσουμε συνεχῶς ἐμπειρίες. Τὸ κάνουμε αὐτό;

Ἄκόμη προϋποθέτει διαρκῆ ἐνημέρωση πάνω στὰ κοινωνικὰ καὶ ἐν γένει ἀνθρώπινα προβλήματα. Ἐνημέρωση ποὺ θὰ λάβουμε ἀπὸ τὸν τύπο, ἀπὸ βιβλία καὶ περιοδικὰ, ἀπὸ συν-ομιλίες μὲ λαϊκοὺς διαφόρων ἰδιοτήτων. Ἡ συνεχῆς αὐτὴ σπουδὴ τῶν ἀνθρωπίνων προβληματισμῶν θὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ συλλάβουμε τὶς τάσεις τῶν καιρῶν, νὰ προλάβουμε δυσάρεστες ἐξελίξεις, νὰ σχεδιάσουμε κατάλληλες δράσεις. Τὸ πεδίο δράσης μας θὰ εἶναι ἡ ἐνορία (ἐκτὸς ἂν κατέχουμε κάποια ἐπιτελικὴ θέση ὅποτε γίνεται εὐρύτερο), ποὺ σημαίνει ὅτι δημιουργοῦμε ἐστίες ὑγείας σὲ ἓνα νοσηρὸ κόσμο.

Ὅσα εἶπαμε ὡς τώρα, ἐνῶ ἰσχύουν γιὰ κάθε κληρικὸ καὶ ποιμένα, μετατρέπονται σὲ ἀδήριτη ἀνάγκη γιὰ ὅποιον κληρικὸ κηρύττει: τὰ λόγια μας ταξιδεύουν μέσα στὰ αὐτιά ὧσων τὰ ἄκουσαν, συχνὰ κουβαλώντας μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ αὐτὴ ποὺ πράγματι ἔχουν μόνο καὶ μόνο λόγῳ τῆς ιδιότητός μας. Εἶναι τὸ κύρος τῆς θέσης μας ποὺ τὰ κάνει νὰ εἰσακούονται μὲ μεγαλύτερη δεκτικότητα· ἢ ἀντίθετα, ποῦ, ἀπαξιωνόντάς τα, μαζὶ μὲ αὐτὰ κάνει νὰ ἀπαξιῶνεται καὶ ἡ ιδιότητά μας.

«Υδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς» (Παροιμ. 18· 4). Ἴδου ἡ πρόκληση γιὰ διαχείριση ὑδάτινων πόρων στὰ οἰκοσυστήματα τῶν ψυχῶν...

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΤΙΜΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ

Τοῦ κ. Διονυσίου Ἀνατολικιώτου

Η ΕΟΡΤΗ τῆς τιμίας Σκέπης εἶναι νεωτέρα καὶ κατ' ἀκρίβειαν εἶναι ἑορτὴ θεομητορικοῦ ἀμφίου, ὅπως οἱ ἑορτές τῆς 2ας Ἰουλίου καὶ τῆς 31ης Αὐγούστου (βλέπε καὶ «Σύστημα Τυπικοῦ» σ. 198). Γιὰ τὸ πῶς καὶ πότε καθιερώθηκε στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκτὸς αὐτῆς μποροῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἀνατρέξουν στὴν σχετικὴ βιβλιογραφία (βλέπε καὶ «Συμβολή», ἐπιθεώρησις ἐκκλ. τυπικοῦ, τεῦχος 3, σ. 15 κ.έ., καὶ τεῦχος 15, σ. 55 κ.έ.).

Ἐπειδὴ εἶναι νεωτέρα ἑορτὴ, τὸ τυπικὸ τῆς δὲν προβλέπεται στὸ ἰσχύον Τυπικὸν τοῦ Γεωργίου Βιολάκη (Τ.Μ.Ε.). Γι' αὐτὸ στὶς ἐκδόσεις τῆς ἀκολουθίας (α' 1952, β' 1966, καὶ νεώτερες) προστέθηκε ἡ σημείωσις: «εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ ἐν Κυριακῇ, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν Τυπικὴν Διάταξιν τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου (βλ. Τυπικὸν 21ης Νοεμβρίου 68)». Ὅμως αὐτὸ τὸ τυπικὸ μπορεῖ νὰ ἰσχύσῃ μόνο γιὰ τὴν μονὴ ἢ τὸν ἐνοριακὸ ναὸ πού ἔχουν ἀφιερωθῆ εἰδικῶς στὴν θεομητορικὴ Σκέπη, διότι ἡ ἑορτὴ δὲν ἔχει οὔτε προεόρτια οὔτε μεθέορτα, ἐπομένως λειτουργικῶς δὲν εἶναι σωστὸ νὰ ἐξομοιωθῆ μετὰ τὰ Εἰσόδια ἢ τίς ἄλλες μεγάλες θεομητορικὲς ἑορτές. Γι' αὐτὸ στὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλ. τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1956 ὑπὸ τῆς τότε συνοδικῆς ἐπιτροπῆς ἀνεγράφη ὀρθότατα ἡ ὁδηγία ὅτι, ἂν ἡ 28ῆ Ὀκτωβρίου τύχῃ Κυριακὴ, «ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς συμψάλλεται μετὰ τῆς ἀναστασίμου κατὰ τὰς τυπικὰς διατάξεις τῆς ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων θεομητορικῶν ἑορτῶν». Ἡ ὁδηγία αὕτη ἀποτελεῖ διευκρίνισις καὶ διόρθωσις τῆς προηγουμένης τοῦ 1952, καὶ αὕτη ἔπρεπε νὰ τεθῆ στὶς μέχρι σήμερα ἐπανεκδόσεις τῆς ἀκολουθίας.

Πιὸ ἀπλᾶ αὐτὸ σημαίνει ὅτι, ὅταν ἡ 28ῆ Ὀκτωβρίου τυγχάνῃ ἡμέρα Κυριακὴ, τότε λέγεται Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, ἀλλὰ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς. Δυστυχῶς ἡ πρώτη τυπικὴ ὁδηγία τοῦ 1952 (πού ἐπαναλαμβάνεται στὶς ἐπανεκδόσεις μέχρι σήμερα) ὠδήγησε

στὴν ἐσφαλμένη ἀντικατάστασις τοῦ Εὐαγγελίου τῆς σειρᾶς ἀπὸ τὸ θεομητορικὸ Εὐαγγέλιον. Δὲν προσέχτηκε ἡ διόρθωσις τοῦ Τυπικοῦ ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ 1956, οὔτε ἐπίσης ὅτι τὸ Τ.Μ.Ε. στὴν ἀντίστοιχη περίπτωσις τῆς 24ης Σεπτεμβρίου σὲ Κυριακὴ (ἀνάμνησις θεομητορικοῦ θαύματος) ὀρίζει στὴν λειτουργία ἀπαραιτήτως τὸ ἐνδιάτακτο Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς καὶ ὄχι τὸ θεομητορικόν.

Δυστυχῶς τὸ λάθος τῆς παραλείψεως τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Κυριακῆς περάστηκε σὲ διάφορα νεώτερα τυπικά, καθὼς καὶ στοὺς πίνακες τῶν Κυριακοδρομιῶν (Κανονίων) πού ἐπιμελήθηκε ὁ ἀοίδιμος τυπικολόγος Γεώργιος Μπεκατώρος καὶ ἐκδίδονται ὡς παράρτημα («Εὐαγγελιστάριον») στὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας· στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ διορθωθῶν. Ἐπίσης βάσει τοῦ Τ.Μ.Ε. καὶ τῶν Τυπικῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐπισημαίνονται καὶ ἄλλες «παρατυπίες» πού συνηθίζονται σήμερα στὴν διεξαγωγὴ τῆς ἑορτῆς τῆς τιμίας Σκέπης. Εὐτυχῶς αὐτὰ διορθώνονται με σοφία στὸ «Σύστημα Τυπικοῦ» τοῦ π. Κων/νου Παπαγιάννη (§389, ὑποσ. 327).

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἐλήφθησαν μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς ὑπόψιν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ τυπικοῦ μέρους («Κανοναρίου») τῶν Διπτύχων τοῦ ἔτους 2007, ὅποτε ἡ 28ῆ Ὀκτωβρίου εἶναι Κυριακὴ, γι' αὐτὸ καὶ ὠρίσθησαν στὴν λειτουργία Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, (τῆς 21ης Νοεμ., «Ἐἶχεν ἡ πρώτη σκηνή», Ἑβρ. θ' 1-7) καὶ Εὐαγγέλιον τῆς σειρᾶς (Κυρ. ζ' Λουκά, «Ἄνθρωπος τις... ᾧ ὄνομα Ἰάϊρος», Λκ. η' 41-56). Τὸ ἴδιο εἶχε ὀρίσει καὶ ἡ ἀρμόδια συνοδικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ 1956, στὴν ὁποία συμμετεῖχαν μετὰξὺ ἄλλων ὁ ἐπίσκοπος Ῥωγῶν Διονύσιος (μετέπειτα μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης), ὁ οἰκονόμος Γεώργιος Ῥήγας καὶ ὁ πρωτονοτάριος Ἐμμανουὴλ Φαρλέκας, ἅπαντες ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες ὄχι τυχαῖοι καὶ μύσται τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Ἄγωγή ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας

Καλὸ Σεπτέμβριο! Καλὴ νέα Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Ἀκαδημαϊκὴ Χρονιά! Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἀνοιγματος τῶν Σχολείων εἶναι χρήσιμο νὰ θυμόμαστε τὶς παιδαγωγικὲς ἀρχές πού διδάσκουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὐκόλο στὸν καθένα μας νὰ καταφεύγει σὲ βιβλιοθηκὲς καὶ νὰ μελετᾷ τὰ ἔργα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κ.ἄ. μεγάλων διδασκάλων θεωρῶ πολύτιμη τὴν προσφορὰ τοῦ κ. Βασιλείου Χαράωνη, Θεολόγου καὶ τέως Ἐπόπτου Μέσης Ἐκπαιδύσεως. Ὁ κ. Χαράωνης ἔχει ἐρευνήσει μὲ σεβασμὸ καὶ συστηματικότητα τὸ ἔργο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ ἔχει βραβευθεῖ γιὰ τὰ ἔργα του αὐτὰ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Σήμερα ἔχουμε στὰ χέρια μας ἓνα εὐχρηστο καὶ κατανοητὸ σὲ ὅλους ἀπάνθισμα τῆς παιδαγωγικῆς ἀνθρωπολογίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησιαστικῆς Γραμματείας ὑπὸ τὸν τίτλο: «Ἄγωγή Ἀγάπης καὶ Ἐλευθερίας» καὶ ὑπότιτλο «Δοκίμιον Παιδαγωγικῆς Ἀνθρωπολογίας» (Ἀθήναι 2006, Ἐκδοτικὸς Οἶκος Ἐλευθερίου Μερετᾶκη – Τὸ Βυζάντιον). Στὶς 250 σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ὁ συγγραφεὺς ἐκθέτει τὴν μεγάλη παιδαγωγικὴ του πείρα καὶ παρουσιάζει τὶς ἀπόψεις τῶν Πατέρων γιὰ τὶς σχέσεις τῶν γονέων μὲ τὰ παιδιά καὶ τῶν διδασκόντων μὲ τοὺς μαθητές τους. Παραθέτουμε ἓνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα: «Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου τὰ παιδιά ἀλλάζουν καὶ ὀριμάζουν. Μερικὰ ἀπὸ τὰ μεγάλα παιδιά, πού κάνουν τώρα τὸν «σκληρό», φθάνουν κάποτε στὸ ἀδιέξοδο καὶ περιμένουν ἓνα χέρι νὰ τὰ βοηθήσει. Εἶναι λάθος νὰ κόβουμε τὶς γέφυρες ἐπικοινωνίας μαζί τους (ΜΓ 48,966-967 – ΕΠΕ 25, 396, 38, 402). Ὁ ἄνθρωπος, λέγει ὁ Χρυσόστομος, μὲ τὴν ἐκπαίδευση, τὴν τέχνη καὶ τὴν ἐπιμονὴν κατορθώνει νὰ δαμάσει καὶ νὰ ἐξημερώσει ἀκόμη καὶ τὸ λιοντάρη. Πολὺ περισσότερο οἱ γονεῖς μὲ τὴν ὑπομονὴν τους καὶ τὴν παιδαγωγικὴν τέχνην μποροῦν νὰ διορθώσουν καὶ

τὴν πιὸ ἀτίθαση φύση (ΕΠΕ 7, 620). Ἡ διόρθωση κάθε ἀνθρώπου, ἰδιαίτερα ὅμως τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἐφήβων, εἶναι δύσκολο κατόρθωμα. Τὰ προβλήματα τῶν νέων δὲν ἐπιλύονται μὲ τὸ λογικόν, ἀλλὰ μὲ τὰ γόνατα, μὲ τὴν ἀδιάλειπτη προσευχὴ». Εὐχαριστοῦμε τὸν κ. Χαράωνη γιὰ τὴν σοφία τῶν Πατέρων πού μᾶς τὴν παρουσιάζει ἐκλαϊκευμένη καὶ τοῦ εὐχόμεθα νὰ ἔχει καρποφορία σὲ κάθε πνευματικὴ του προσπάθεια.

Τὸ Θ' Πανελλήνιο Θεολογικὸ Συνέδριο

Μὲ κεντρικὸ θέμα «Ἡ Παγκοσμιοποίηση καὶ ἡ Οἰκουμενικότητα τῆς Ὀρθοδοξίας» διοργανώθηκε στὶς 7-9 Σεπτεμβρίου τ.ἔ. στὴν Ἀθήνα τὸ Θ' Πανελλήνιο Θεολογικὸ Συνέδριο. Τὴν διοργάνωση ἀνέλαβε, ὅπως καὶ στὰ προηγούμενα Συνέδρια, ἡ Πανελληνίος Ἐνωσις Θεολόγων καὶ κατὰ γενικὴ ὁμολογία τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν θετικὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς περιεχομένου καὶ ἀπὸ πλευρᾶς συμμετοχῆς. Δύο χιλιάδες Θεολόγοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ γειτονικὲς χώρες παρακολούθησαν τὶς διάφορες θεματικὲς ἐνότητες τοῦ Συνεδρίου. Στὴν ἐναρξὴ τῶν ἐργασιῶν ἀνεγνώσθη μῆνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυστοδούλου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται στὶς Η.Π.Α. γιὰ νὰ ὑποβληθεῖ σὲ μεταμόσχευση ἥπατος. Τὸ μῆνυμα ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης κ. Συμεῶν. Οἱ ἐπὶ μέρους ἐνότητες τοῦ Συνεδρίου κάλυψαν τὰ ἀκόλουθα θέματα: 1η Ἐνότητα: Ἡ Παγκοσμιοποίηση - Γενικὴ θεώρηση. 2η Ἐνότητα: Παγκοσμιοποίηση καὶ Ὀρθοδοξία. 3η Ἐνότητα: Ὀρθόδοξοι Προβληματισμοὶ ἀπὸ τὶς προκλήσεις τῆς παγκοσμιοποιούμενης κοινωνίας. 4η Ἐνότητα: Ὁ Οἰκουμενικὸς λόγος τῆς Ὀρθοδοξίας στὴν Ἐκπαίδευση. 5η Ἐνότητα: Ποιμαντικὸς σχεδιασμὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας σὲ σχέση μὲ σύγχρονα πνευματικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα. Τὴν Κυριακὴ 9η Σεπτεμβρίου οἱ σύνε-

δροι ἐκκλησιάσθησαν στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν. Ἡ ἐπιλογή τῶν θεμάτων κρίνεται ἐπιτυχῆς καὶ τὸ ἐπίπεδο τῶν ὁμιλητῶν ἦταν ὄντως ὑψηλό. Συγχαίρουμε τὴν Π.Ε.Θ. γιὰ τὴν πρωτοβουλία της καὶ ἀναμένουμε συντόμως τὴν ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου.

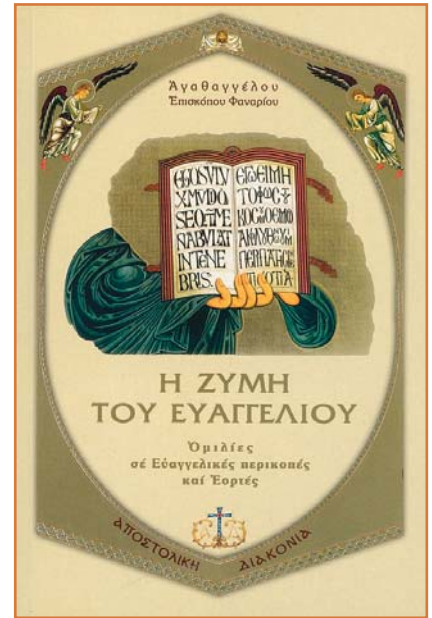
Ἡ Ἀρναία τίμησε τὸν ἅγιον Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλὸ

Τὸ καλοκαίρι ποὺ μόλις τελείωσε καὶ συγκεκριμένα στὶς 19 Αὐγούστου εἶχα τὴν εὐλογία καὶ τὴν χαρὰ νὰ μετάσχω ὡς ὁμιλητῆς στὸ ΣΤ΄ Πνευματικὸ Συμπόσιο πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ στὴν Ἀρναία Χαλκιδικῆς. Τὴν διοργάνωση ἀνέλαβε ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου καὶ ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ Ἀρναίας. Τὸ ἐφετεῖνὸ θέμα ἦταν «Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς καὶ ἡ Ἐλευθερία τοῦ Γένους». Οἱ ἄλλοι ὁμιλητῆς ἦσαν: Ὁ Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Θ.Π. κ. Μιχαὴλ Τρίτος, ὁ Φιλολόγος – Συγγραφεὺς καὶ τέως Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μ.Ε. κ. Ἀπόστολος Παπαθεοδώρου καὶ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Μαϊδώνης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τὸ κλείσιμο τῆς Ἡμερίδος ἔγινε ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημο. Πολὺ θερμὴ ὑπήρξε καὶ ἡ προσφώνηση τοῦ Δημάρχου κ. Λ. Λαζάρου, ὁ ὁποῖος παρεχώρησε τὴν μεγάλη αἴθουσα τοῦ Δημαρχείου γιὰ τὴν διεξαγωγή τοῦ Συμποσίου. Ἡ Ἀρναία ἔχει ἰδιαίτερους δεσμούς μετὰ τὸν Ἅγιο Κοσμᾶ. Ἐκεῖ δίδαξε τὸ 1775 ὁ Ἅγιος τῶν Σκλάβων καὶ μάλιστα προφήτευσε ὅτι οἱ ὑπῆρξες τοῦ Χολομῶντος καὶ τὰ γύρω χωριά θὰ ἀπελευθερωθοῦν χωρὶς αἱματοχυσία, ὅπως ἔγινε τὸ 1912. Ἐπίσης ὁ Ἅγιος ἐμφανίσθηκε τὸ 1943 σὲ μία εὐλαβὴ γυναίκα τῆς Ἀρναίας καὶ προφήτευσε διάφορα γεγονότα σχετικὰ μετὰ τὴν ἐχθρικὴ Κατοχή. Στὸ σημεῖο τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἁγίου ἔχει ἀνεγερθεῖ προσκυνητᾶριον καὶ πολὺ κοντὰ στὸ σημεῖο αὐτὸ οἰκοδομήθηκε προσφάτως ἡ γυναικεία Κοινοβιακὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπισκέψεώς μου εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ θαυμάσω τὸν περικαλλὴ ἱστορικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου Ἀρναίας, ὁ ὁποῖος κατεστράφη ἀπὸ πυρκαϊὰ τὸ 2005, ἀλλὰ ἀνοικοδομήθηκε καὶ

ἀποκαταστάθηκε μετὰ θαυμαστὴ ταχύτητα. Ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς νὰ εὐλογεῖ τὴν συνέχιση τῶν ἐνδιαφερόντων αὐτῶν Πνευματικῶν Συμποσίων.

Νέες ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

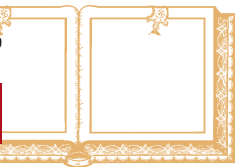
Μὲ πυρετώδη ρυθμὸ ἀξάνονται οἱ ψυχοφελεῖς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Συγκεκριμένα ἐκυκλοφορήθησαν ἐντὸς τοῦ θέρους τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα βιβλία. 1) «Ἡ ζύμη τοῦ Εὐαγγελίου» τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου

Φαναρίου κ. Ἀγαθαγγέλου, μετὰ ὑπότιτλο: Ὅμιλιες σὲ Εὐαγγελικὲς περικοπὲς καὶ ἑορτές. 2) «Οἱ Μεγαλομάρτυρες Ἀρτέμιος-Παντελεήμων-Πλάτων» τοῦ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, μετὰ εἰσαγωγή, μετάφραση καὶ σχόλια ἀπὸ τὸν Γεώργιο Παπαδημητρόπουλο, Θεολόγο-Φιλολόγο-Λυκειάρχην. Γιὰ τὸ βιβλίον «Ἡ ζύμη τοῦ Εὐαγγελίου» γράφει στὸν πρόλογο ὁ συγγραφεὺς του: «Ἡ ζύμη τοῦ Εὐαγγελίου ἐκφράζει ταπεινὲς σκέψεις γιὰ τὶς εὐαγγελικὲς περικοπὲς τῶν Κυριακῶν τοῦ λειτουργικοῦ ἔτους καὶ ὀλίγων ἑορτῶν, χωρὶς καμμιά ἀξίωση πρωτοτυπίας ἢ «ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγους» (Α΄ Κορ. 2,4), ἀλλ' ὡς μία ὑπόμνηση ὧν ἐσεῖς καλὰ γνωρίζετε καὶ μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ βιώνετε καὶ πιστεύετε, καὶ τὸ σπουδαιότερον μαρτυρεῖτε στὸν σύγχρονον κόσμον, ὅχι σὰν μία ἐκκλησιαστικὴ εἶδηση, ἀλλὰ ὡς μία ἐξομολόγηση τῆς προσωπικῆς σας σχέσεως μετὰ τὸν Θεόν». Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀποτελεῖ χρήσιμον βοήθημα γιὰ ἐφημερίους, ἱεροκλήρικες καὶ θεολόγους, ἀλλὰ καὶ γιὰ κάθε Χριστιανὸν ποὺ μελετᾷ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ.

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Δημήτρης Φερούσης

Ο Καθεδρικός Ναός της Αγίας Τριάδος στον Πειραιά

Είναι λίγοι αυτοί που γνωρίζουν την ιστορία του Πειραιά. Λιγότεροι εκείνοι που γνωρίζουν τη σημασία που είχε η έγκατάσταση στην περιοχή του νησιωτών από το Άρχιπέλαγος αλλά

και πρόσφυγες που ήρθαν από την «άλλη μεριά του νερού» για να κάνουν το Πόρτο Λεόνε του Μεσαίωνα ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της Μεσογείου. Ένας από αυτούς που τον γνωρίζουν καλά, μια και είδε το φως εκεί, είναι ο Δ. Φερούσης, άνθρωπος που δούλεψε χρόνια στο χώρο της Εκκλησίας. Ποιός να θυμάται και να μνημονεύει πώς εκείνος ήταν που πρώτος έστησε το «κάτω στούντιο», το σημερινό δεύτερο στούντιο του Ρ/Σ της Εκκλησίας της Ελλάδος, που χρησιμοποι-

ούσε ή Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος για την έγγραφη έκπομπών. Άγια Φιλοθέη, Μιχαήλ Μπακκανάς, Νικόλαος Πλανάς, Θεοδώρα Κομνηνή, Κύριλλος και Μεθόδιος και άλλες μορφές του Γένους μερικά από τα θέματά του και δίπλα σ' αυτά έννια ποιητικές συλλογές, βιβλία για τον Πειραιά, για τη θάλασσα, για τον αγαπημένο μου τον Ίωνα και το ταξίδι του και άλλα πολλά ακόμα. Το νέο του βιβλίο είναι αφιερωμένο στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Τριάδας στον Πειραιά, που είναι αναπόσπαστα δεμένος με την ιστορία, την θρησκευτική και κοινωνική ζωή, τον πολιτισμό του Πειραιά. Είναι έντυπωσιακή από πολλές πλευρές ή ιστορία του Ναού και ο Φερούσης τη διηγείται απλά αλλά και με άδρες γραμμές, με στοιχεία και με γνώση προσωπική, αλλά και με όλοφάνερη την πίστη του και τη γνώση των κειμένων των πατέρων της Εκκλησίας μας που τα χρησιμοποιεί με προσοχή και με ποιητική διάθεση, που πώς να την κρύψει άλλωστε.. Πρόσωπα και γεγονότα, άλλα κάπως γνωστά και άλλα άγνωστα στους πολλούς, πλέκονται με ενάργεια και λυρισμό σε ένα κείμενο που είναι πλημμυρισμένο από νωπές για τον συγγραφέα, αλλά φαντάζομαι και για πολλούς γνήσιους Πειραιώτες, μνήμες.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

«Ψάλατε συνετώσ τῷ Θεῷ» – Γ' ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

«Θεωρία και Πράξη είναι οί δυο φτερούγες της

Ψαλτικής Τέχνης. Μία να λείψει απ' αυτές και το πουλί το θαυμαστό, ή Ψαλτική μας Τέχνη, δέν μπορεί να πετάξει». Είναι μία χαρακτηριστική φράση της καταληκτικής αποφώνησης του καθ. κ. Γρ. Στάθη στο Γ' Διεθνές Μουσικολογικό και Ψαλτικό Συνέδριο «Θεωρία και Πράξη

της Ψαλτικής Τέχνης», που πραγματοποιήθηκε το 2006 στην Αθήνα. Το κείμενο της ομιλίας μαζί με παρουσίαση των χοραρχών των Χορών που παρουσιάστηκαν στα πλαίσια του Συνεδρίου και με θαυμάσιες φωτογραφίες από αυτό συνοδεύει την έντυπωσιακή σε σύνθεση και παρουσίαση κασετίνα με τρεις ψηφιακούς δίσκους που περιέχουν τα διάφορα μέλη που έψάλησαν. Συμμετέχουν οί Μαϊστορες της Ψαλτικής Τέχνης, ο Χορός Ψαλτών του Πατριαρχείου Ρουμανίας, ή Χορωδία Συλλόγου Ίεροψαλτών Αιγιαλείας «Ίωάννης Κουκουζέλης», ή Βυζαντινή Χορωδία Άγρινιου, ή Χορωδία του έν Αθήναις Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως, ο Χορός Ψαλτών «Τρίκης Μελωδοί», ο Σύλλογος ιεροψαλτών Ν. Ίωαννίνων «Άγιος Ίωάννης Κουκουζέλης», ο Χορός Ψαλτών «Δημήτριος Άλ Μούρ» του Πατριαρχείου Άντιοχείας. Έντυπωσιακή καλλιτεχνική δημιουργία από κάθε άποψη.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Τί δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ...»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΗ

(Μάρκ. η', 37)

Με τρεῖς τρόπους μπορούμε νὰ ἐνοήσουμε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἰδιαίτερος τὴν λέξη «αντάλλαγμα».

1. Ἀπὸ πλευρᾶς ἀξίας. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολυτιμότερη ἀπ' ὅλον τὸν κόσμον, ἐπειδὴ εἶναι πλασμένη κατ' εἰκόνα Θεοῦ (Μέγας Βασίλειος). Τὸ πολύτιμο καὶ ἀνεκτίμητο τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς δὲν ἔχει μόνον ψυχολογικὴ ἢ φυσιολογικὴ ἐρμηθεῖα –ὡς μοναδικότητα τοῦ ψυχισμοῦ καὶ τῆς συνείδησης– ἀλλὰ κυρίως θεολογικὴ - ὀντολογικὴ: Εἶναι ἡ μόνη στήν κτίση ποὺ εἰκονίζει τὸν Θεό.

Ποιὸ κτίσμα, λοιπόν, μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντάλλαγμα, νὰ εἶναι ἰσάξιο τῆς θείας εἰκόνας;

2. Μὲ μία δευτέρη ἔννοια τὸ ἀντάλλαγμα νοεῖται ὡς λύτρο. Καὶ τὸ λύτρο προϋποθέτει ὑποδούλωση, σκλαβιά. Πράγματι, ὁ ἄνθρωπος, πλασμένος ἀπὸ τὸν Δημιουργὸ ἐλεύθερος, δουλώθηκε στὴν ἁμαρτία καὶ τὸν διάβολο καὶ γιὰ νὰ ἐλευθερωθεῖ χρειάζεται νὰ δοθεῖ ἓνα λύτρο, ἓνα ἀντάλλαγμα. Ἄλλὰ τί ἀντάλλαγμα νὰ δοθεῖ γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὅταν δὲν ὑπάρχει τίποτε πολυτιμότερο ἀπὸ αὐτὴν στήν κτίση; Ἐπειδὴ, λοιπόν, δὲν βρισκόταν ἀντάλλαγμα γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, ἐνηνθρώπησε ὁ Λόγος καὶ ἔδωσε Αὐτὸς ἀντάλλαγμα τὸ πολυτιμότερο Αἷμα Τοῦ (Μέγας Βασίλειος). Θὰ μπορούσε, βεβαίως, ὁ Θεὸς ὡς παντοδύναμος νὰ λυτρώσει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν δύναμή Του, ἀλλὰ ὡς δίκαιος θέλησε νὰ γίνῃ αὐτὸ μὲ δίκαιο τρόπο (ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς), γι' αὐτὸ καὶ δέχθηκε τὴν λυτρωτικὴ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων θυσία τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ Τοῦ.

3. Μὲ μία τρίτη ἔννοια, ἀντάλλαγμα μπορεῖ νὰ ἐνοηθεῖ τὸ ἀντίδωρο, τὸ εὐχαριστήριον, γιὰ τὶς ἀνεκτίμητες δωρεές τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς χαρίσει τὴν κατ' εἰκόνα τοῦ Λόγου ἀθάνατη ψυχὴ, τὴν ἐξαγορασμένη διὰ τοῦ Τιμίου Αἵματός Του. Ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτῆ, τί μπορεῖ νὰ δώσει ὁ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα-ἀντίδωρο γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ, νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη του; Ὁ Ὀριγένης, ἀναλογιζόμενος μαζὶ τὸν ψαλμωδὸ «τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;», δίνει τὴν προφητικὴ ἀπάντηση τοῦ ψαλμωδοῦ:

Ἄρχιμ. κ. Καλλινίκου Γεωργάτου,

Ἱεροκλήρυκος Ἱ. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου

«ποτήριον σωτηρίου λήψομαι καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι» (Ψαλμ. ριε'). Καὶ ἐρμηνεύει ὅτι ποτήριον σωτηρίου εἶναι τὸ μαρτύριο. Ἄν, δηλαδή, ὁ ἄνθρωπος θελήσῃ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Δημιουργὸ γιὰ τὰ ἀνεκτίμητα δῶρα Του καὶ νὰ ἀνταποδώσῃ τὴν ἀγάπη Του, τὸ μόνο ἰσάξιο ποὺ μπορεῖ νὰ προσφέρει εἶναι τὸ μαρτύριο! Νὰ ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴ (=ζωή) του στὸν κόσμον αὐτό, γιὰ νὰ βρεῖ τὴν ψυχὴ του αἰωνίως.

Παράλληλη εἶναι καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: *«Τί δίδωσιν ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ μόνον ἐλεημοσύνην;»*. Δίνοντας ἐλεημοσύνη, κερδίζει τὴν ψυχὴ του στὴν αἰωνιότητα. Λογίζεται, δηλαδή, ἡ ἐλεημοσύνη ὡς θυσία εὐπρόσδεκτη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Σημειωτέον ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν ἐρμηθεῖα τῶν Πατέρων στὴν σχετικὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς μελλούσης Κρίσεως, ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι χριστολογικὴ καὶ περιεκτικὴ ἀρετὴ, ἀφοῦ γίνεται γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ προϋποθέτει τὶς ἄλλες ἀρετές, ὅπως τὴν διπλὴ ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη στὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο, τὴν ταπείνωση, κ.λπ.

Συνεπῶς, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, πλασμένη λογικὴ καὶ νοερά, ὡς κατ' εἰκόνα Θεοῦ, εἶναι τὸ πολυτιμότερο ἀπὸ τὰ κτίσματα. Ὁ Θεᾶνθρωπος ἔχυσε τὸ πολυτιμότερο Αἷμα Τοῦ, τὸ μόνο ἰκανὸ ἀντάλλαγμα-λύτρο, γιὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἄνθρωπο. Ὁ ἄνθρωπος ἂν θελήσῃ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸ δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖ τίποτε ἰσάξιο, παρὰ μόνον νὰ συμμετάσχῃ στὴν θυσία τοῦ Μονογενοῦς διὰ τοῦ μαρτυρίου. Ἡ θυσία δὲν γίνεται ἅπαξ καὶ μόνον τὸν καιρὸ τοῦ μαρτυρίου, ἀλλὰ ὅλη ἡ ζωὴ μας μπορεῖ νὰ μετατραπῇ σὲ τόπο καὶ τρόπο θυσίας, ὅταν ἀποκτήσουμε θυσιαστικὸ πνεῦμα καὶ γίνουμε ἄνθρωποι ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης καὶ προσφορᾶς. Ἡ φιλαυτία, ὅσο καὶ ἂν στολίζεται ἐξωτερικὰ καὶ ἂν κρύβεται σὲ σχήματα τοῦ κόσμου αὐτοῦ, εἶναι τὸ ἀποκρουστικὸ σάβανο τοῦ θανάτου, ἐνῶ ἡ θυσία εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ νικᾷ τὸν θάνατο.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
καί των Ίερων Μητροπόλεων

Ό Σεβ. Χαλκίδος τελειΐ Άγιασμό στη φιάλη τής Ι.Μ. Μεγίστης Λαύρας κατά τήν πανήγυρι τής Μονής (18.07.07).

Στιγμιότυπο από τήν κηδεία του μακαριστου Μητροπολίτου πρ. Θήρας κυρου Παντελεήμονος (25.07.07)

Ό Σεβ. Άρτης με παιδιά των κατασκηνώσεων τής Ι. Μητροπόλεως Άρτης (Αύγουστος 2007).

Άπό τήν περιφορά του Έπιταφίου τής Παναγίας στην Κέρκυρα (15.08.07).

Άπό τήν περιφορά τής θαυματουργής εικόνας τής Παναγίας Σουμελά στο Προσκύνημα του Βερμίου (15.08.07).

Η Μ.Κ.Ο. «Άλληλεγγύη» τίμησε στη Ι.Μ. Πεντέλης πυροσβέστες και έθελοντες που άγωνίστηκαν για τήν κατάσβεση των πυρκαϊών (5.09.07).

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Τακ. Γραφείο Κ.Ε.Μ.Π.Λ.Θ
Αριθμός Άδειας 4036

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθηναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Κάποιες πληγές δεν κλείνουν από μόνες τους. 5 χρόνια τώρα προσπαθούμε να τις επουλώνουμε.

© karamella

5 χρόνια φροντίδα, 5 χρόνια ανθρωπιά. Αυτός είναι ο απολογισμός μας.
Με 15.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας σε διεθνείς κρίσεις και 7 στέγες
για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες στην Ελλάδα, προσφέρουμε ζεστασιά και θαλπωρή
στους συνανθρώπους μας. Μπορείς κι εσύ να συμβάλεις στην προσπάθειά μας.
Να χτίσεις μαζί μας άλλο ένα σπίτι, αυτή τη φορά για τετραπληγικά παιδιά.
Κάθε συμβολή υλική ή ηθική είναι σημαντική.
Τραπεζικοί Λογαριασμοί: Πειραιώς: 5054018129257, Eurobank: 0530200156646.
Alpha: 188002002000802, Κύπρου: 16000226
Όλοι μαζί θα στεγάσουμε τις ελπίδες των παιδιών και
θα συνεχίσουμε να επουλώνουμε όσες περισσότερες πληγές μπορούμε!

www.solidarity.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

© karamella

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
Μ.Κ.Ο. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ